اورتودوقسيا

اخلاقى و دينى رساله

مدير مسؤل : ملاتيوس لوقاكيس — محل اداره : فنار روم پطريقخانه

"Ετος Α΄ — 30 Ἰουνίου 1926 — Τεῦχος 3

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
Καθηγητὴς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης

ΑΙ ΔΑΜΑΛΕΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΑΝ

Θέλει νὰ ἀφιερώσῃ ἡ ***Ὀρθοδοξία*** ὀλίγα τινὰ ἄρθρα εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἱστορίαν τοῦ περιουσίου λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰσραὴλ τοῦ παλαιοῦ, εἰς μίαν τῶν κρισιμωτάτων περιόδων τοῦ βίου αὐτοῦ, κατὰ τὴν ὀγδόην πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προφητικῶν βιβλίων, τῶν ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης περιελθόντων εἰς ἡμᾶς, ὅπως διαζωγραφεῖται καὶ διαφαίνεται ἐν αὐτοῖς ἡ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους κατάστασις τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ὄψεις, θρησκευτικήν τε καὶ ἠθικήν, ὅπως ἐξάγεται αὕτη ἐξ ὅσων ὁμιλοῦσιν οἱ σύγχρονοι προφῆται.

Κοινῶς νομίζεται ὅτι ἔργον τῶν προφητῶν ἦτο τὸ προλέγειν τὰ μέλλοντα. Προέλεγον καὶ τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ κυρίαν ἀποστολὴν εἶχον ἄλλην, νὰ ἀντενεργῶσι κατὰ πάσης ἠθικῆς τε

καὶ θρησκευτικῆς διαφθορᾶς, νὰ ἀντενεργῶσι δὲ ὄχι μόνον ἁπλῶς διδάσκοντες, ἁπλῶς ὑποδεικνύοντες καὶ συμβουλεύοντες τὰ πρακτέα, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχοντες πικρῶς καὶ εὐπαρρησιάστως τοὺς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων οὕτως ἢ ἄλλως παρεκκλίνοντας ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ δὴ καὶ ὑποδεικνύοντες τοὺς κινδύνους τῶν παρεκτροπῶν καὶ προαπειλοῦντες ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑψίστου τὰ δεινὰ καὶ τὰς συμφοράς, ὅσαι θᾶττον ἢ βραδύτερον θὰ κατελάμβανον τοὺς ἀδιορθώτους, τὴν γενεὰν τὴν πονηρὰν καὶ διεστραμμένην. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἐγένετο λόγος ἐν τῷ προλαβόντι τεύχει περὶ τῶν ***θυγατέρων τῆς Ἱερουσαλήμ,*** καὶ ἐν τῷ παρόντι γίνεται λόγος περὶ τῶν ἀδελφῶν, τῶν ***θυγατέρων τῆς Σαμαρείας,*** μετὰ ἐπιφυλάξεως, ὅπως προσεχέστερα τεύχη ἐὰν Θεὸς διδῷ, ἀφιερωθῶσιν εἰς ***τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰσραὴλ*** καὶ ***τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰούδα.*** Ἔχει λόγον ἡ διάκρισις αὕτη τῶν ***υἱῶν τοῦ Ἰούδα*** ἀπὸ τῶν ***υἱῶν τοῦ Ἰσραήλ,*** καὶ τῶν ***θυγατέρων τῆς Ἱερουσαλὴμ*** ἀπὸ τῶν ***θυγατέρων τῆς Σαμαρείας.***

Εὑρισκόμεθα εἰς χρόνους, καθ᾽ οὓς ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐπὶ τοῦ Δαυῒδ καὶ τοῦ Σολομῶντος εἰς ἑνιαῖον βασίλειον ἡνωμένος, δὲν ἀπετέλει πλέον ἓν ὅλον, ἀλλ᾽ ἦτο δεδιχασμένος εἰς δύο τμήματα καὶ βασίλεια, τὸ τοῦ Ἰούδα πρὸς νότον, μετὰ πρωτευούσης τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸ τοῦ Ἐφραὶμ ἢ τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς βορρᾶν, μετὰ πρωτευούσης τῆς ***Σαμαρείας.*** Εἰς χρόνους μεταγενεστέρους ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Σαμαρείας ἐσημαίνετο καὶ ὅλον τὸ μεσαῖον τμῆμα τῆς Παλαιστίνης, τὸ κείμενον μεταξὺ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Γαλιλαίας. Εἰς οὓς εὑρισκόμεθα χρόνους, ἐδηλοῦτο ὑπὸ τὴν Σαμάρειαν μόνον ἡ πρωτεύουσα τοῦ βορείου βασιλείου, πόλις νέα, κειμένη σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὅλης Παλαιστίνης, ὄχι πολὺ μακρὰν τῆς ***Συχέμ,*** τῆς ἔπειτα ***Νεαπόλεως,*** τῆς φερούσης καὶ σήμερον τὸ αὐτὸ ὄνομα μικρὸν παρηλλαγμένον, Nablus.

Σῴζεται καὶ ἡ Σαμάρεια μέχρις ἡμῶν, ἀλλ᾽ ὑπὸ νέον ὄνομα, τὸ τῆς ***Σεβαστείας,*** μετονομασθεῖσα οὕτω πρὸς τιμὴν

τοῦ Αὐγούστου, ὅτε ἀνεκαίνισεν αὐτὴν ὁ Ἡρώδης, κτίσας ἐν αὐτῇ καὶ θέατρον καὶ ναὸν τοῦ πάτρωνος αὐτοῦ, ἐν ἐρειπίοις σῳζόμενα καὶ ταῦτα μέχρι σήμερον. Εἶχεν ἡ Σαμάρεια ὡραίαν θέσιν, ἐκτισμένη ἐπὶ λόφου ἐντὸς κοιλάδος, καὶ περικυκλουμένη ὑπὸ κήπων καὶ ἀμπελώνων, καὶ ἤδη κατὰ τοῦτο παρεῖχεν ὕλην καὶ τροφὴν εἰς τοὺς θεωροῦντας ὡς σκοπὸν τοῦ βίου τὸ τρυφηλῶς ζῆν καὶ ἀπολαύειν, τὸ συναγωνίζεσθαι καὶ διακρίνεσθαι εἰς τοῦτο, εἰς τὸ φάγωμεν καὶ πίωμεν.

Τοιαῦται ἦσαν καὶ αἱ γυναῖκες τῆς Σαμαρείας, ***αἱ δαμάλεις τῆς Βασάν,*** ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὰς ὁ τότε ἀκμάσας προφήτης Ἀμώς (4,1)· «ἀκούσατε, λέγει, τὸν λόγον τοῦτον δαμάλεις τῆς Βασάν, αἱ κατοικοῦσαι ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Σαμαρείας, αἱ καταπιέζουσαι τοὺς πτωχοὺς καὶ καταθλίβουσαι τοὺς πένητας, αἱ λέγουσαι πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν, ***φέρετε καὶ πίωμεν».*** Εἶναι λίαν ἐκφραστικὸς ὁ χαρακτηρισμὸς καὶ ἥκιστα κολακευτικός, ὄχι διότι σημαίνει τι εὐτελὲς ἢ μυσαρὸν τὸ ζῷον τοῦτο αὐτὸ καθ' ἑαυτό· πᾶν τοὐναντίον, κατὰ κανόνα εὐφήμως γίνεται λόγος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ περὶ τῆς δαμάλεως· ἀλλὰ διότι διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου χρωματισμοῦ ὡς ***δαμάλεων Βασὰν*** ἐξεικονίζεται ἰδιότης τις τῶν Σαμαρειτίδων γυναικῶν, καὶ αὕτη ἐκ τῶν ταπεινῶν καὶ ζῳωδεστέρων.

Ἡ ***Βασάν,*** ἢ ὅπως ἄλλως ἐλέγετο, Βασανῖτις ἢ Βαταναία, ἦτο χώρα ἐκεῖθεν τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἀνατολικώτερον τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, συνορεύουσα πρὸς τὴν Χαυρὰν ἢ Αὐρανίτιδα, ὀνομαστὴ ὡς κατάρρυτος καὶ εὔφορος, ὡς ἔχουσα μὲν πηγὰς ἀφθόνους καὶ βοσκὰς πλουσίας, τρέφουσα δὲ ἀγέλας ὅλας εὐτραφῶν ζῴων. Φαίνεται ὅτι εἰς τοιοῦτον βίον ἠρέσκοντο αἱ κάτοικοι τῆς Σαμαρείας, ὄχι βεβαίως ὅλαι ἀδιακρίτως, ἀλλ' ὡς τὰ πολλὰ αἱ ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων, χωρὶς δὲ νὰ ὑπολείπωνται αἱ τοιαῦται τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀδελφῶν αὐτῶν εἰς τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὴν πολυτέλειαν, ὑπερεῖχον αὐτῶν εἰς τὸ εὐωχεῖσθαι καὶ διασκεδάζειν, εἰς αὐτὸ τὸ φιλοποτεῖν καὶ οἰνοποτεῖν, καὶ ταῦτα ὄχι μόνον κατὰ τὸ

ἐνόν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τὰ ἐνόντα, ἀξιοῦσαι καὶ ἀπαιτοῦσαι ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, ὅπως καθ' οἱονδήποτε τρόπον πορίζωνται τὰ πρὸς τὴν εὐζωΐαν καὶ τρυφηλότητα αὐτῶν ἀναγκαιοῦντα μέσα, ἀδικοῦντες καὶ πιέζοντες τοὺς ἀσθενεστέρους καὶ ἁρπάζοντες ὅ,τι ἠδύναντο ἀπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἄλλως ἦσαν ἄξιοι τῆς προστασίας καὶ ὑποστηρίξεως τῶν ἰσχυροτέρων.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι αἱ ἐν Σαμαρείᾳ κυρίαι, αὐταὶ ἀπ' εὐθείας κατεγίνοντο εἰς ἐπιχειρήσεις ἐμπορικὰς καὶ χρηματιστικὰς καὶ ἀπ' εὐθείας ἠδίκουν καὶ κατεπίεζον τοὺς ἀσθενεστέρους, διὰ τοῦτο οἱ λόγοι τοῦ προφήτου μόνον τοιαύτην ἐκδοχὴν ἐπιτρέπουσιν, ὅτι αὐταί, **ὡς πράγματι κυρίαι ἀπέναντι τῶν λεγομένων κυρίων αὐτῶν,** διὰ τῶν ἀξιώσεων αὐτῶν ἠνάγκαζον τοὺς ἰδίους ἄνδρας νὰ ἀσκῶσιν ὅσην ἠδύναντο καὶ εἰς ὅσους ἠδύναντο ἀδικίαν πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀπαιτουμένων καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν. Καὶ ἦσαν μὲν οὕτως οἱ ἄνδρες οἱ ἀπ' εὐθείας ἀδικοῦντες, ἀλλ' οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τῶν ἀδικιῶν ἦσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν, αἱ ὠθοῦσαι ἐκείνους εἰς τὸ ἀδικεῖν. Διὰ τοῦτο πρὸς αὐτὰς ἀποτείνει ὁ προφήτης τὸν λόγον καὶ πρὸς αὐτὰς ἐπισείει καὶ προαναγγέλλει τὴν ἄνωθεν ὀργήν. «Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον δαμάλεις τῆς Βασάν, αἱ κατοικοῦσαι ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Σαμαρείας, αἱ καταπιέζουσαι τοὺς πτωχοὺς καὶ καταθλίβουσαι τοὺς πένητας, αἱ λέγουσαι πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν, ***φέρετε καὶ πίωμεν***. Ἔχει ὀμόσει Κύριος ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἁγιότητα, ὅτι θὰ ἐπέλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραι, καθ' ἃς δι' ἀγκίστρων θὰ ἀνασπάσωσιν ὑμᾶς καὶ διὰ καλάμων ἁλιευτικῶν τοὺς γόνους ὑμῶν, καὶ ἐκβιαζομένων τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, θὰ ἐξέλθητε διὰ ρηγμάτων αὐτῶν, ἑκάστη καθ' ἑαυτὴν ὡς ἐν γραμμῇ, καὶ θὰ ἀποσταλῆτε εἰς ***Ἁρμών***».

Ὁ τελευταῖος οὗτος στίχος (3) καὶ κατὰ τὸ ἑβραϊκὸν πρωτότυπον, ὡς ἔχει σήμερον, καὶ κατὰ ἀρχαίας μεταφράσεις ἐπιδέχεται βεβαίως καὶ ἄλλας ἐξηγήσεις, ὁ δὲ τοπικὸς προσδιορισμὸς Harmonah μένει δυσκαθόριστος παρὰ τὰς γενομένας

ἀποπείρας καὶ τὰς προταθείσας εἰκασίας. Καὶ οὕτως ὅμως διαφαίνεται ὅ,τι θέλει νὰ εἴπῃ ὁ προφήτης, εἶναι δὲ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ ὅτι αἱ δέσποιναι, αἱ εἰς ἀβρότητα καὶ τρυφηλότητα εἰθισμέναι, θὰ στερηθῶσι τῶν μέσων τῆς εὐπαθείας καὶ τῶν ἐφοδίων τῆς ἀνέσεως καὶ εὐζωΐας καὶ θὰ εἶναι εὐτυχεῖς ἔχουσαι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον καὶ ἐκφεύγουσαι τὸ ὑπηρετεῖν εἰς ἄλλας καὶ ἴσως σκληροτέρας δεσποίνας.

Καὶ ἐπῆλθον τὰ γεγονότα, τὰ γεγονότα τῆς ἁλώσεως τῆς Σαμαρείας, τῆς καταλύσεως τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς εἰς Ἀσσυρίαν ἀπαγωγῆς τῶν κατοίκων, καὶ ἐδικαίωσαν τὰς προρρήσεις τοῦ προφήτου. «Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος», ἀδιάφορον δὲ ὑπὸ τίνα μορφὴν παρουσιάζεται ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδικήσεως, ἡ ἡμέρα τῆς θείας ὀργῆς.

Ο ΗΘΙΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ὅταν λέγωμεν ***ἄνθρωπον ἠθικὸν*** ἐννοοῦμεν πρὸ παντὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὡς γνώμονα καὶ κανόνα τοῦ βίου του ἔχει ὅλα τὰ καλὰ ἔνστικτα, τὰς μυστηριώδεις ὑπαγορεύσεις «τοῦ κρυπτοῦ τῆς καρδίας ἀνθρώπου» κατὰ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, τῆς συνειδήσεως, κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν· καὶ ὅστις, κατὰ Χριστὸν ἠθικὸς ἄνθρωπος, συμπληρώνει τὴν ἐσωτερικήν του διάπλασιν καὶ ἐξευγένισιν διὰ τῆς τηρήσεως τῶν εὐαγγελικῶν παραγγελμάτων καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀκαταλήπτου καὶ ἀνεκφράστου ἐκείνης δυνάμεως, τὴν ὁποίαν κατέχει καὶ αἰσθάνεται ὁ μυστικῶς μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἡνωμένος, ὁ ἀληθὴς χριστιανός.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ κατὰ Χριστὸν ἠθικοῦ ἀνθρώπου, συμπίπτομεν μέχρι τινὸς μὲ τοὺς μεταχειριζομένους ἀντὶ τοῦ «ἠθικὸς» ὁ «φυσικὸς ἄνθρωπος», ἤτοι ὁ κατὰ φύσιν ἠθικὸς ἄνθρωπος.

Λέγομεν μέχρι τινός, διότι πολλοὶ ἐκ τῶν φιλοσοφούντων καὶ ἠθικολογούντων ἄνευ τοῦ χριστιανικοῦ φωτός, ὄχι μόνον ἀρνοῦνται τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἀνωτέρου ὁρισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν

κατ᾿ αὐτοὺς ὀφείλομεν δουλικῶς νὰ ὑπηρετῶμεν, ἐκλαμβάνουν κατά τινα τρόπον ἀρκετὰ παράδοξον. Ὁ διάσημος π. χ. ἐγκυκλοπαιδιστὴς τοῦ ΙΗ´ αἰῶνος Diderot ἐδίδασκε περὶ τῆς Φύσεως περίπου τὰ ἑξῆς: φύσις, ἔλεγεν, εἶναι ἡ ἀθεΐα. Ἐφρόνει ὅτι εἰς τὸ σύμπαν, εἰς τὴν Φύσιν, δὲν ὑπάρχει χῶρος διὰ τὸ ὕψιστον ὄν· ἐπομένως ἐξελάμβανε τὴν θρησκείαν ἐναντίαν καὶ ἐχθρὰν τῆς Φύσεως, τὸν δὲ θρησκευτικὸν βίον ἐθεώρει ὡς ἀφύσικον, βεβιασμένον καὶ τυραννικὸν βίον. Ὡς δεύτερον στοιχεῖον τοῦ ὁρισμοῦ τῆς Φύσεως παρεδέχετο ὁ αὐτὸς φιλόσοφος τὴν ἀπόλυτον μεταξὺ τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἀντίθεσιν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο συνεφώνει μὲ τὸν J. Rousseau· ὅλα τὰ κακὰ προέρχονται, ἔλεγον καὶ οἱ δύο, ἀπὸ τὴν κοινωνίαν. Ἡ κοινωνία ἐφεῦρε τὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διακρίσεις, τὸν ὑλικὸν πλοῦτον, τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, κατὰ δὲ τὸν Diderot, καὶ αὐτὴν τὴν ἠθικήν. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ σοφοῦ τούτου, ὁ βίος τοῦ **ἠθικῶς** ζῶντος ἀνθρώπου εἶναι βίος τεχνητός. Ὡς τρίτον σημεῖον ἀπαραίτητον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὁρισμοῦ τῆς Φύσεως ὁ Diderot ἀναγνωρίζει τὴν ἐπιστήμην.

Ἡ φύσις, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ ἐγκυκλοπαιδιστὴς οὗτος, εἶναι κυρίως ἡ ἐξωτερικὴ φύσις, οὐχὶ ὁ ἔσω ἄνθρωπος, ἀλλ᾿ ἡ περὶ ἡμᾶς φύσις καὶ αἱ ἐπιστῆμαι, αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς τοιαύτης φύσεως, καίτοι εἰς τὸ πανθεϊστικὸν αὐτὸ σύστημα τὰ πάντα—Θεός, ἄνθρωπος, φύσις—φαίνονται συγχεόμενα. Ἐνῷ ὁ Rousseau μεγάλην ἀπέδιδε σημασίαν εἰς τὴν συνείδησιν, τὸν ἐντὸς ἡμῶν κόσμον, τὰς δὲ τέχνας καὶ ἐπιστήμας ἐξελάμβανεν ὅλως παραδόξως ὡς ἀπομακρυνούσας τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν φυσικήν, τὴν ἠθικὴν δηλ. τὴν ὑγιᾶ κατ᾿ αὐτὸν κατάστασίν του.

Ἡ ἐξέτασις τῆς φύσεως, τοῦ μακροκόσμου τούτου, δὲν θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην· θὰ στραφῶμεν πρὸς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ὡς ἤδη εἴπομεν. Αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου τὰ καλὰ ἔνστικτα εἶναι ὡς σπέρματα, τὰ ὁποῖα ποτιζόμενα μὲ τὰ νάματα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς, ἀναπτύσσονται καὶ αὐξάνουν εἰς εὐθαλὲς φυτὸν ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ σκιὰν τοῦ ὁποίου δροσίζεται καὶ ἀναπαύεται καὶ ὁ κατακουρασμένος τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνός μας. «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς», εἶπεν ὁ Κύριος.

Κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν ἡ φύσις, ἐκλαμβανομένη ἐν τῇ στενωτέρᾳ της ἐκδοχῇ ὡς ἄθροισμα στοιχείων τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, δὲν ἀφίνεται ἀκατέργαστος καὶ ἀχαλίνωτος· δὲν ἐκλαμβάνεται ὡς θαυματουργὸς δύναμις, ἡ ὁποία αὐτομάτως ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν εὐτυχίαν καθὼς πολὺ πρὸ τῶν ἐγκυκλοπαιδιστῶν ἐδίδασκον καὶ οἱ Στωϊκοί. Ὁ κατὰ

Χριστὸν ἠθικὸς ἄνθρωπος προπαρασκευάζεται καὶ καταρτίζεται ὅταν ὁ ἔσω ἄνθρωπος ὁδηγεῖται καὶ συμπληρώνεται ὑπὸ ἀντιρρόπου ἐσωτερικῆς δυνάμεως καὶ ὑπὸ ἐξωτερικῆς χριστιανικῆς ἐπικουρίας. Θὰ καταπολεμήσωμεν δηλ. τὰς κακάς μας κλίσεις διὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἠθικῆς μας δυνάμεως καὶ θὰ πλουτίσωμεν τὸν ἠθικόν μας θησαυρὸν καὶ τὴν ἠθικήν μας ζωὴν διὰ τῆς χριστιανικῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς διαπαιδαγωγήσεως.

Τὸν κατὰ Χριστὸν ἠθικὸν ἄνθρωπον ζωγραφίζει θαυμασίως ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν του. «Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος· ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ...... ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες· τὴν φιλοξενίαν διώκοντες· εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε.... μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι...... προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων· εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ἡμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες..... μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ ***νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν***». Ἡ νίκη αὐτή, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλυς, εἶναι ἀποτέλεσμα μακροῦ ἐσωτερικοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν ποικίλων ἀνθρωπίνων ἐλαττωμάτων· ἀποτελεῖ δὲ συνάμα καὶ τὸν πολυτιμότερον μαργαρίτην, μὲ τὸν ὁποῖον στολίζεται ὁ κατὰ Χριστὸν ἠθικὸς ἄνθρωπος.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΛΕΞΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ

Α΄

«ΕΡΓΑΖΩΜΕΘΑ»

Καὶ μόνη ἡ λέξις αὕτη ἀρκεῖ ἵνα τιμήσῃ τὸν λέγοντα εἰς οἱανδήτινα κοινωνικὴν τάξιν οὗτος ἀνήκει· διότι ἡ ἐργασία «τὰ πάντα νικᾷ» (Labor omnia vincit) καὶ «ἡ ἐπιμέλεια, οὐχὶ διακεκομμένη ἀλλὰ συνεχής, ὡς ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν μαθητικῶν ἑδωλίων ἐδιδάχθημεν, «ὅλας τὰς δυσκολίας» νικᾷ, εἶναι δὲ ὀχύρωμα ἀσφαλείας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ λέξις αὕτη βεβαίως πολλῷ περισσότερον τιμᾷ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὅστις ἔλαχεν ἵνα εἶναι πνευματικὸς ἢ πολιτικὸς ἄρχων καὶ ταύτην προφέρων συνιστᾷ εἰς τοὺς ὑπ᾽ αὐτόν.

Ὁ αὐτοκράτωρ ***Σεπτίμιος ὁ Σεβῆρος,*** ὁ ἀληθῶς αὐστηρὸς (vere

severus) ὁ πρῶτος τῶν Ρωμαίων Αὐτοκρατόρων τοῦ Γ΄ μ. Χ. αἰῶνος (193—4 Φεβρ. 211 μ. Χ.) δραστήριος καὶ σπουδαῖος, οἰκονόμος καὶ πειθαρχικός, αὐτὸς ὁ κυβερνήσας ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἑκατομμύρια ὑπηκόων, αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ὁποίου τὴν στιβαρὰν χεῖρα αἱ ἐπαρχίαι ἐπὶ τέλους δὲν εἶχον ἵνα φοβῶνται ἐκ τῶν καταπιέσεων τῶν ἀποστελλομένων ἐκ τοῦ κέντρου διοικητῶν ἀποθνήσκων ἐξεστόμισε τὴν ἐν ἐπικεφαλίδι ὀρθουμένην λέξιν «***Ἐργαζώμεθα***» (Laboremus). Ἡ λέξις αὕτη σημαίνουσα πολλά, διδάσκουσα οὐκ ὀλίγα, ὑπῆρξεν ἡ τελευταία ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στόματος ρήτρα, ἡ τελευταία τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ πρὸς ἐργασίαν προτροπή· διότι καὶ αὐτὸς δὲν ἔμενεν ἐν πολέμῳ ἢ ἐν εἰρήνῃ ἥσυχος καὶ ἀναπαυόμενος, ἀλλ᾽ ἔδιδε κατὰ τὸ δυνατὸν τὸ παράδειγμα. Τίνα σημασίαν ἔχει καὶ τίνα ὠφέλειαν παρέχει τὸ νὰ λέγῃ τις καὶ νὰ συνιστᾷ τὰ καλά, αὐτὸς δὲ ὁ λέγων καὶ συνιστὰς μόνον λέγει καὶ δὲν πράττει, ἢ διὰ τῶν πράξεων αὐτοῦ ἀναιρεῖ ὅσα διὰ τῆς γλώσσης αὐτοῦ προτρέπεται; Διδάσκαλος διδάσκων καὶ τὰ διδασκόμενα μὴ αὐτὸς κρατῶν, οὗτος ἀνάξιος ἵνα φέρῃ τὸν ἱερὸν τοῦτον τίτλον, τίτλον, ὅστις τὴν ὠφέλειαν τῶν πολλῶν καὶ τὸν φωτισμὸν ἀποσκοπεῖ. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, νομίζομεν, εἶναι ὁ λέγων «ὅτι οὐδὲν ὄφελος κατηχήσεως, ὅταν ἡ τῶν ἔργων ἐπίδειξις ***μὴ συμβαίνῃ*** τοῖς λεγομένοις». Καὶ λοιπὸν ὁ Σεβῆρος καὶ διὰ παραδείγματος ἐπεβεβαίου τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτοῦ σύστασιν, ἴσως μάλιστα δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι καὶ δὲν ἔμεινεν ἐν τέλει καὶ πολὺ ηὐχαριστημένος ἐκ τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ πεπραγμένων καὶ εἰργασμένων· ἴσως δὲν ἐτέλεσεν ἢ δὲν ἐπρόφθασεν ἵνα ἐπιτελέσῃ ὅσα ἐπεθύμει ἀλλ᾽ ὁπωσδήποτε εἰργάσθη. Καὶ ἦτο δυνατὸν καὶ θέλων ἀκόμη ἵνα κατορθώσῃ ὅλα ὅσα ἐπεθύμει; Διὰ τοῦτο, καθ᾽ ἡμᾶς κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμας, οἱονεὶ ἐξομολογούμενος, εἶπε τὸ ἱστορικὸν λόγιον: «***ὑπῆρξα τὸ πᾶν, τὰ πάντα ὅμως δι᾽ ἐμὲ ὑπῆρξαν μηδέν***». Καὶ μ᾽ ὅλα ταῦτα, τὰ πάντα δὲν ὑπῆρξαν μηδέν.

§ 2. Ἀφρικανὸς (Λίβυς) τὸ γένος ἐκ ***Λέπτιδος*** τῆς Τριπολίτιδος, τῆς πλουσίας καὶ μεγάλης, ἐξ ἧς ἔχομεν ἐν τῷ ***Μουσείῳ τῶν Ἀρχαιοτήτων*** χαριέστατον ἐκ μαρμάρου ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς (1) ἀναπτυχθεὶς οὐ μόνον ἐν λατινικοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑλληνικοῖς γράμμασιν, ὡς γράφεται, ἠγάπησε τὰ γράμματα καὶ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ γενόμενος ἀνεδείχθη, ὡς φέρεται ἐν ταῖς πηγαῖς «εἰς τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν ***γενναῖος καὶ*** »***θυμοειδής,*** σκληρῷ τε βίῳ καὶ τραχεῖ ***ἐνειθισμένος,*** πόνοις ρᾷστα ἀν»τέχων, νοῆσαι τε ***ὀξὺς*** ἀλλ᾽ ἅμα καὶ τὸ νοηθὲν ἐπιτελέσαι ***ταχὺς*** (2)».

(1) Ὑπ᾽ ἀριθμ. 532 τῶν ***Γλυπτῶν Μνημείων*** ὕψος 1 μ., 13 οὗ ἡ λεπτότης ***καὶ ἡ χάρις*** κατὰ πρότυπον τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης πέμπτου αἰῶνος.

(2) Fragm. Hist.. graec : τ. Γ΄, καὶ παρὰ ***Δίωνι Κασσίῳ*** καὶ ἀλλαχοῦ latinis graecisque literis erudissimus fuisse dicitur.

Σοφοὶ ἄνδρες, οἷοι ὁ ***Παπινιανὸς*** μέγας νομοδιδάσκαλος, ὁ ***Παῦλος***, ὁ ***Οὐλπιανὸς*** ὑπεβοήθησαν τὴν ἀγαθὴν τοῦ ἡγεμόνος θέλησιν εἰς εἰσαγωγὴν μεταρρυθμίσεων χρησίμων, εἰς ἐξασφάλισιν πειθαρχίας, ἥτις πρὸ πολλοῦ εἶχε χαλαρωθῇ, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἐκλείψει· δυστυχῶς παρὰ τὰς ἀπολογίας τοῦ ***Τερτυλλιανοῦ***, ὁ Σεβῆρος διέταξε τὰ τοῦ διωγμοῦ τῶν Χριστιανῶν, πέμπτου τὴν σειρὰν τῶν ἐν τῇ ***Ἐκκλησ. Ἱστορίᾳ*** μνημονευομένων δέκα.

Λείψανα κτιρίων καὶ ἐν Συρίᾳ—διότι ἔσχε σύζυγον Συρίαν, ἐν Ἡλιουπόλει (Βααλβὲκ) μαρτυροῦσι τὴν μέριμναν, ἥν, ὡς ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω, ἐδείκνυε καὶ δι᾿ αὐτὰς ἔτι τὰς μεμακρυσμένας τοῦ κράτους ἐπαρχίας.

§ 3. Ἀλλ᾿ ἀνατρέξωμεν ἐπὶ τὰ ἀθάνατα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἔργα, ἐξ ὧν ἡ πᾶσα πηγὴ καὶ ὁδηγία προέρχεται. Περιορισθῶμεν εἰς τὸν βαρύθυμον ἀλλὰ καὶ προνοητικὸν Ἀσκραῖον ποιητήν, τὸν Ἡσίοδον. Αὐτὸς ἀσχοληθεὶς καὶ περὶ τὰς βιωτικὰς σχέσεις, ἐξ ὧν ἔπαθεν, διέρχεται τὴν ἀγορὰν ὅπως ἐλέγξῃ τοὺς ὀκνηρούς, ἐρευνᾷ τὰ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος, εὑρίσκει ὅτι τοῦτο ἐδυστύχησεν, ἐταπεινώθη, διεφθάρη καὶ διὰ τοῦτο δίδει σοφὰς συμβουλάς, διδάσκει πρακτικῶς ἵνα καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐργατικοὺς—***ἀεργίη ὄνειδος.*** Ἐν τοῖς ***Ἔργοις*** καὶ ταῖς ***Ἡμέραις,*** τῷ ποιήματι ἐκείνῳ, ὅπερ οἱ μεταγενέστεροι διὰ τὸ ἐν αὐτῷ θρησκευτικὸν καὶ πρακτικὸν πνεῦμα, μετ᾿ ἐπιμελείας ἰδίας ἀνεγίνωσκον καὶ ἑκατοντάδας στίχων ἐξ αὐτοῦ ἀπεμνημόνευον, ἀφοῦ καὶ διὰ τῆς ***ψυχαγωγικῆς*** μεθόδου τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξηγοῦντο καὶ ἡρμήνευον, ὁ ποιητὴς φωνάζει πρὸς τὸν ἀδελφόν: *ΕΡΓΑΖΕΥ.*

ἐξ ἔργων ἄνδρες πολύμηλοί τε ἀφνειοί τε (στ. 297)
καὶ τ᾿ ἐργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν (στ. 307)
ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς :

διότι οἱ ἀθάνατοι μισοῦσιν, ἀποτροπιάζονται τοὺς ***ἀεργούς.*** (στ. 308)

εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
πλουτοῦντα : (στ. 310)

Τὸν ἐργαζόμενον ταχέως ὁ ***ἀεργὸς*** θὰ ζηλεύσῃ καὶ θὰ προσπαθήσῃ ἵνα μιμηθῇ.

Ἀλλ᾿ ἅμα καὶ τοῦτο τὸ τοῦ Σινωπέως κομψὸν ἅμα καὶ χάριεν ἐπιτραπήτω ἵνα μνημονεύσωμεν ἐπὶ τῇ περιστάσει.

Ὅτε ἠγγέλθη ὅτι ὁ Φίλιππος ἐπελαύνει εἰς τὴν χώραν τῶν Κορινθίων ὅλοι δὲ οἱ Κορίνθιοι ***ἐν ἔργῳ*** ἦσαν, ἤτοι εἰργάζοντο ὁ μὲν ἐπεσκεύαζεν ὅπλα, ἄλλος ἐστήριζε τὰς ἐπάλξεις, ἄλλος δέ τις ἄλλην ἐργασίαν ἐβοήθει, ὁ Διογένης τὴν κίνησιν ταύτην καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐργασίαν ὅλων βλέπων, διαζωσάμενος τὸ ἁπλούστατον τριβώνιον αὐτοῦ, ἤρξατο ἵνα κυλίῃ τὸν πίθον, ἐν ᾧ αὐτός, ὡς τοῖς πᾶσι γνωστόν, κατῴκει,

ἄνω καὶ κάτω, ἵνα μή, ὡς ἀπήντησεν εἰς τὸν ἐρωτήσαντα, φαίνηται ***ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις ἀργός,*** ἤτοι μὴ ἐργαζόμενος καὶ μὴ συμπονῶν τοῖς λοιποῖς πολίταις.

§ 4. Ὁ ***Δ. Κάτων,*** ἐπιστήσας τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων δεινῶς σφάλλονται (graviter in via morum), δίδει τῷ φιλτάτῳ αὐτοῦ υἱῷ ἐντολάς, ὃν τρόπον τὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἵνα ρυθμίζῃ δύναται, μεταξὺ δ' αὐτῶν καταλέγει μετὰ τὸ ***Θεῷ εὔχου,*** καὶ τὸ ***Στέργε τοκῆας*** καὶ τὸ ***Τημελίην ἄσκει,*** ἤτοι ἐπιμελοῦ, κοπίαζε. Ἀλλαχοῦ δὲ ἐν τοῖς διστίχοις, ἅτινα ὁ πολὺς ***Σκαλιγῆρος*** κατὰ μετάφρασιν ἐν ὁμηρικῷ μέτρῳ καὶ γλώσσῃ ἐξέδωκε, (Παρισίοις 1605. Βιβλ. Γ΄, ζ΄) λέγει :

ΝΩΘΡΕΙΗΝ φεῦγ' ἥτις ΑΕΡΓΙΗ ἐστὶ νόοιο.

Ἂς προσθέσωμεν δὲ ὅτι καὶ ἡ λογιωτάτη ***Κασιανή,*** περὶ ἧς προσεχῶς, ἀποφαίνεται ἐν ἰάμβοις

«μισῶ ράθυμον καὶ τὸν ὑπνώδη μᾶλλον»

§ 5. Ὁ Σεβῆρος ἀπέθανεν ἐν Ἐβοράκῳ τῆς Ἀγγλίας (York) τῇ 4 Φεβρουαρίου τοῦ 211 ἔτους. Ἀπέθανεν εἰπὼν τὸ Lavoremus, λέξιν, τὴν ὁποίαν ὁ σοφὸς V. Duruy, ὁ μέγας τῶν Γάλλων ἱστορικὸς δικαίως ὀνομάζει : la devise de l'humanité, τὸ ***Σύμβολον τῆς Ἀνθρωπότητος.***

§ 6. Ὁ τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ πρωθυπουργὸς A. Ribot, ἐν λόγῳ, τοιχοκολληθέντι πανταχοῦ τῆς Γαλλίας μεσοῦντος Ἰουνίου 1919 ἐκθύμως προσεκάλει ὅλους τοὺς Γάλλους εἰς ἐργασίαν ***σύντονον*** λέγων «***Ἐργάζεσθε, ἐργάζεσθε. . .***, «ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἔγκειται ἡ σωτηρία τῆς πατρί»δος («le salut de la patrie»), ὁ δὲ G. Hanotaux, ὑπουργὸς καὶ αὐτὸς και ἀκαδημαϊκός, ἐπίσης συνίστα ἔναντι τῆς ὁλονὲν εἰς τὴν ἐργασίαν ἐκ νέου μετὰ ζέσεως ἐπιδοθείσης πρὸς ἐπούλωσιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν Γερμανίας, ἐργασίαν λέγων : Opposons lui une frontiére de labeur, ἤτοι ***ἀντιτάξωμεν αὐτῇ*** (τῇ Γερμανίᾳ) ***μεθόριον ἐργασίας.***

Λόγια θαυμάσια, συμβουλαὶ ἄρισται, σοφαί.

Ὁ ἐπιμελὴς δὲν βαρύνεται, ὁ ὀκνηρὸς βαρύνεται καὶ αὐτὴν ἀκόμη αὐτοῦ τὴν ζωήν.

Ἡ ἐπιμέλεια ἐπὶ τέλους καταντᾷ ἀνεπαισθήτως ***συνήθεια, ἕξις.*** Ἐντεῦθεν αἱ φράσεις ***καλὴ συνήθεια, κακὴ συνήθεια,*** ἡ δὲ ἕξις ἡ ἐκ τῆς συνεχοῦς καὶ συντόνου ἐργασίας γίνεται ***δευτέρα φύσις.***

Ἐργαζώμεθα λοιπόν.

Διότι ***τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγαθὰ οἱ θεοί.***

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 30 Μαΐου 1926.

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα καὶ ἄλλοτε καὶ ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ´ ἀπασχολῆσαν ἰδιαιτέρως, σὺν ἄλλοις τισὶ ζητήμασι, τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων Ὀρθοδ. Ἐκκλησιῶν ἐφελκῦσαν, ἔτυχε τῆς προσηκούσης κοινῆς μελέτης ἐν τῷ συνελθόντι ἐνταῦθα τῷ 1923 (10 Μαΐου—8 Ἰουνίου) Πανορθοδόξῳ Συνεδρίῳ λαβὸν τὴν ἀπό γε τῶν πορισμάτων τῆς ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης ἐνδεικνυμένην, μὴ ἀντιβαίνουσαν δὲ καὶ εἰς τὰς ἐν ἰσχύϊ κανονικὰς διατάξεις διατύπωσιν, ἀποκρυσταλλωθεῖσαν εἰς δύο σχετικὰ ψηφίσματα τοῦ ἐν λόγῳ Συνεδρίου. Καὶ πῶς μὲν ἠτιολογήθη καὶ κατωχυρώθη ἐπιστημονικῶς τε καὶ ἄλλως ἡ ὡς ἄνω διατύπωσις, παραπέμπεται πᾶς ἐνδιαφερόμενος εἰς τὰ τύποις ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου τῷ 1923 ἐκδοθέντα ««**Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθοδόξου Συνεδρίου**». Ποία δὲ ὑπῆρξεν ἡ ὑποδοχὴ τῶν ἐν λόγῳ ψηφισμάτων παρὰ ταῖς Αὐτοκεφάλοις Ἐκκλησίαις, τί ἐπηκολούθησε καὶ ὁποίαν ἐν γένει φάσιν καὶ ἐξέλιξιν προσέλαβε τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ καὶ τῇ καθόλου Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, καταφαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω μελέτης, ἀναγραφούσης τὰ κατ' αὐτὸ ἐπὶ τῇ βάσει πρωτίστως τῆς διαμειφθείσης ἐπισήμου σχετικῆς ἀλληλογραφίας.

† Σ. Γ.

*
* *

Τὸ ἐν Κων/πόλει συνελθὸν Πανορθόδοξον Συνέδριον ἀναγνωρίσαν ὅτι ἡ ἄρσις τῆς μεταξὺ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἡμερολογίου διαφορᾶς εἶνε ἀνάγκη ἀναπόφευκτος καὶ ὅτι οὐδὲν κανονικὸν κώλυμα ὑπάρχει διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ ἐν χρήσει ἡμερολογίου κατὰ τὰ διδόμενα τῆς Ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης, ἀπεφάσισεν ἐν ψηφίσματι τὴν διόρθωσιν τοῦ ἡμερολογίου ὡς ἑξῆς:

1) Ἀπαλείφονται αἱ 13 ἡμέραι τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου αἱ ἀποτελοῦσαι

τὴν διαφορὰν αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ Α΄ Οἰκουμ. Συνόδου μέχρι σήμερον ἡλιακὰ ἔτη. Οὕτω ἡ 1η Ὀκτωβρ. 1923 θὰ λογισθῇ ὡς 14η Ὀκτωβρ. 1923.

2) Αἱ ἑορταὶ τῶν ἀπαλειφθεισῶν ἡμερῶν θὰ ἑορτασθῶσιν ἢ ἅπασαι ὁμοῦ τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1923 ἢ ὡς θέλει ὁρίσῃ τοῦτο ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐπαρχίας.

3) Ἅπαντες οἱ μῆνες τοῦ ἔτους θὰ διατηρήσωσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἃς ἔχουσι σήμερον. Ἐν ταῖς βισέκτοις ἐνιαυτοῖς ὁ Φεβρουάριος θὰ ἔχῃ, ὡς καὶ σήμερον, 29 ἡμέρας.

4) Θὰ ὑπάρχωσιν, ὡς μέχρι σήμερον, δύο εἴδη ἐτῶν : τὰ κοινά, ἐκ 365 ἡμερῶν, καὶ τὰ βίσεκτα, ἐκ 366. Βίσεκτα ἔτη εἶνε τὰ ἄνευ ὑπολοίπου διὰ τοῦ 4 διαιρούμενα ἔτη, ὡς ἦτο μέχρι σήμερον. Ἐξαιροῦνται μόνον τὰ ἔτη τῶν αἰώνων, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἰσχύῃ ὁ κατωτέρω κανών.

5) Τὰ ἔτη τῶν αἰώνων (δηλ. τὰ λήγοντα εἰς δύο μηδενικά) τότε μόνον θὰ εἶνε βίσεκτα, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν αἰώνων διαιρούμενος διὰ τοῦ 9 δώσῃ ὑπόλοιπον 2 ἢ 6. Ὅλα τὰ ἄλλα ἔτη τῶν αἰώνων θὰ εἶνε ἔτη κοινά. Ἑπομένως μεταξὺ τῶν κατωτέρω σημειουμένων ἐτῶν τῶν αἰώνων θὰ εἶνε βίσεκτα τὰ ὑπογραμμιζόμενα. Οὕτω :

2000	2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700	2800
2900	3000	3100	3200	3300	3400	3500	3600	3700

Κατὰ τὴν διακανόνισιν ταύτην τὸ μέσον μῆκος τοῦ πολιτικοῦ ἔτους θὰ ἀποτελῆται ἐκ 365 ἡμερῶν, 5 ὡρῶν, 48΄ καὶ 48΄΄ λεπτῶν, ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὸ μέσον μῆκος τοῦ τροπικοῦ ἔτους.

6) Αἱ ἀκίνητοι ἑορταὶ θὰ ἔχωσι τὴν ἡμερομηνίαν, ἣν εἶχον μέχρι σήμερον.

7) Αἱ κινηταὶ ἑορταὶ θὰ καθορίζωνται ἐκ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα. Κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις, αἵτινες διατηροῦνται ἄθικτοι, τὸ Πάσχα θὰ ἑορτάζηται τὴν Κυριακήν, ἥτις ἕπεται τῇ πρώτῃ πανσελήνῳ μετὰ τὴν ἐαρινὴν Ἰσημερίαν.

8) Ὁ καθορισμὸς τῆς Πασχαλινῆς πανσελήνου θὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν, λαμβανομένων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης πραγματοποιουμένων προόδων, ὁ δὲ καθορισμὸς τῆς ἡμερομηνίας τοῦ Πάσχα θὰ γίνηται πάντοτε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ.

9) Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον θὰ παρακαλέσῃ τὰ Ἀστεροσκοπεῖα ἢ τὰ τμήματα τῆς οὐρανίου μηχανικῆς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν, Βελιγραδίου, Βουκουρεστίου καὶ Πουλκόβα (Πετρούπολις) νὰ καταρτίσωσι πίνακας τοῦ Πασχαλίου μακρᾶς διαρκείας, τοὺς ὁποίους θὰ ἀνακοινώσῃ εἰς ἁπάσας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας.

10) Ἡ παροῦσα μεταρρύθμισις τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἐμπόδιον πρὸς μεταγενεστέραν αὐτοῦ τροποποίησιν, ἣν ἤθελον ἀποδεχθῇ ἅπασαι αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι.

Παρατηρήσεις.

α΄) Εἰς τὴν παράγρ. 5.—Τὸ νέον Ἡμερολόγιον εἶνε ἀκριβέστερον τοῦ Γρηγοριανοῦ, οὗτινος τὸ μέσον μῆκος τοῦ ἔτους διαφέρει κατὰ 24 ἢ 26 δευτερόλεπτα τοῦ μέσου μήκους τοῦ τροπικοῦ ἔτους. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ μήκους τῶν πολιτικῶν ἐτῶν τοῦ νέου Ἡμερολογίου καὶ τοῦ Γρηγοριανοῦ εἶνε τόσον μικρά, ὥστε μόνον μετὰ 877 ἔτη θὰ παρατηρηθῇ διαφορὰ τῶν ἡμερομηνιῶν. Πράγματι μεταξὺ τῶν ἑπομένων ἐτῶν

τῶν αἰώνων θὰ εἶνε βίσεκτα ἐν τῷ Γρηγοριανῷ Ἡμερολογίῳ τὰ ὑπογραμμιζόμενα ἐν τῷ ἑξῆς πίνακι :

2000 2100 2200 2300 2400 2500 2600 2700 2800

Ἡ ἀσυμφωνία θὰ παρουσιασθῇ κατὰ τὸ ἔτος 2800.

β´) Εἰς τὴν παράγρ. 8.— Τῆς ἡμέρας λογιζομένης ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον, ἡ πολιτικὴ ἡμερομηνία τῆς πρώτης ἀντιστοιχίας τῆς σελήνης (**opposition de la Lune**) μετὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν θέλει καθορισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρόνου τοῦ μεσημβρινοῦ, ὅστις διέρχεται διὰ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Ἡ πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην εἶνε ἡ ἡμέρα τοῦ Πάσχα, δηλ. ἐὰν ἡ ἡμερομηνία αὕτη συμπέσῃ Κυριακήν, τὸ Πάσχα θὰ ἑορτασθῇ τὴν ἐπομένην Κυριακήν.

Τὸ αὐτὸ Συνέδριον ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως ἀπὸ ὀρθοδόξου ἀπόψεως καὶ τοῦ καθόλου ἡμερολογιακοῦ ζητήματος ὡς τοῦτο συζητεῖται σήμερον μεταξὺ κύκλων ἐπιστημονικῶν καὶ πολιτικῶν. Λαβὸν δηλ. ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολυώνυμοι ἀφ' ἱκανοῦ διασκέψεις συνέρχονται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξευρέσεως νέου τινὸς ἡμερολογίου τελειοτέρου ἐπιστημονικῶς καὶ πρακτικῶς, καὶ διασκεψάμενον ἐπὶ τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς καὶ ἡ ὀρθόδ. Ἐκκλησία θὰ ἠδύνατο ν' ἀποδεχθῇ τοιοῦτόν τι νέον ἡμερολόγιον, ἀπεφάσισεν ἐν ψηφίσματι τὰ ἑξῆς :

1) Παρακαλεῖ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὅπως μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν δηλώσῃ εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία προθύμως θέλει ἀποδεχθῇ τὸ μέλλον νὰ ἐξευρεθῇ νέον Ἡμερολόγιον, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἤθελον ἀποδεχθῇ πᾶσαι αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι. Ἐὰν δὲ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐθεώρει ἑαυτὴν ἀναρμοδίαν ὅπως δεχθῇ τὴν τοιαύτην δήλωσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐπαφίεται εἰς αὐτὸ νὰ ποιήσηται τὴν ὡς ἄνω δήλωσιν, ὅπως ἄλλως ἤθελε κρίνῃ ὀρθόν.

2) Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία προτιμᾷ μὲν Ἡμερολόγιον διατηροῦν τὴν συνέχειαν τῆς ἑβδομάδος, δὲν δεσμεύεται δ' ὅμως ἐν τῇ ἀντιλήψει ταύτῃ ἐν ᾗ περιπτώσει αἱ ἄλλαι Ἐκκλησίαι συμφωνήσωσιν εἰς τὴν ἀποδοχὴν νέου Ἡμερολογίου, ἀπαιτοῦντος τὴν διακοπὴν τῆς συνεχείας τῆς ἑβδομάδος.

3) Ἐφ' ὅσον θὰ ἐπήρχετο κοινὴ συγκατάθεσις τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶνε πρόθυμος νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῆς μονιμοποιήσεως τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἐν ἡμέρᾳ πάντοτε Κυριακῇ.

4) Ἐκφράζει τὴν εὐχήν, ὅπως ἡ τοιαύτη ἀμετακίνητος Κυριακὴ τοῦ Πάσχα ἀντιστοιχῇ πρὸς τὴν πραγματικὴν Κυριακὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, δι' ἐπιστημονικῆς μεθόδου καθοριζομένην.

Ἀμφότερα τὰ ὡς ἄνω ψηφίσματα τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου ἐκμελετήσασα ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεδέξατο αὐτὰ ὁμοφώνως, σὺν τῇ κοινοποιήσει δὲ αὐτῶν καὶ ταῖς Ἁγίαις Αὐτοκεφάλοις Ἐκκλη-

σίαις ἐγνωρίζετο αὐταῖς ἅμα (διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 3124 καὶ 3126 καὶ ἡμερομ. κε' Ἰουνίου ͵αϡκγ' πατριαρχικῶν γραμμάτων), καὶ ἡ περὶ ἀποδοχῆς τῶν ψηφισμάτων Συνοδικὴ ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως. Καὶ προκειμένου μὲν περὶ τοῦ πρώτου ψηφίσματος, ἐξεφράζετο ἡ βεβαία ἐλπὶς «ὅτι πάντες ἀποδέξονται ὡς ὀρθὴν καὶ τῷ συμφέροντι καὶ τῇ ἀξιοπρεπείᾳ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνταποκρινομένην (τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν)» μετὰ τῆς ἐπιδηλώσεως ὅτι «ἀναμένομεν τὴν κοινὴν ἐπιδοκιμασίαν, ὅπως ἐξαγγείλωμεν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συνεδρίου ὡς ἀπόφασιν τῆς Μιᾶς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας», προκειμένου δὲ περὶ τοῦ δευτέρου ψηφίσματος, διετυποῦτο ἡ παράκλησις, ὅπως «ἐγκαίρως γνωσθῇ ἡμῖν ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη καὶ αὐτῶν (τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν) διὰ τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν τὴν ἀνατεθειμένην ἡμῖν». Τοῦ ὁρισθέντος πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἡμερολογίου χρόνου ἐγγίζοντος, ἐδέησεν ὅπως διὰ τοῦ προεδρεύοντος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτου Καισαρείας κ. Νικολάου ἀποσταλῇ σχετικὸν τηλεγράφημα (1 Σεπτεμβρ. 1923) πρὸς πάσας τὰς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας παρακαλουμένας ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν.

*
* *

1) ***Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας.*** — Αὕτη ἐξηκολούθει σιωπῶσα. Οὐχ ἧττον ἐγκαίρως εἶχε γνωσθῇ ἡ ἄποψις αὐτῆς ἐκ γράμματος ἀπὸ 20 Ἰουνίου 1923 τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου πρὸς τὸν Μακαρ. Πατριάρχην Ἀντιοχείας Γρηγόριον δημοσιευθέντος ῥωσιστὶ ἐν τῷ περιοδικῷ τῶν ἐν Καρλοβιτσίῳ ῥώσσων Ἱεραρχῶν «Τσερκόβνα Βεδομόστι» (ἀριθμ. 13 καὶ 14 ἡμερ. 1/14 καὶ 15/28 Ἰουλίου 1923). Ἡ Α. Μακαριότης ἀναφερομένη εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Πανορθ. Συνεδρίου περὶ ἡμερολογίου καὶ λοιπῶν ζητημάτων ἀνακοινοῦται ἀπαντητικῶς τῷ Μακαρ. Πατριάρχῃ Ἀντιοχείας τὴν συνοδικὴν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἀπόφασιν, καθ' ἣν—προκειμένου περὶ τοῦ ἡμερολογίου—«αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου ἐν οὕτω κρισίμοις καιροῖς καὶ ἐν τοιαύτῃ συνελεύσει ἦτο ἄκαιρος καὶ ἄτοπος καὶ ἡ ἐξενεχθεῖσα διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς διευθέτησις ἄσκοπος, ἀντικανονικὴ καὶ ἐπιζήμιος, οὕτως ὥστε ἐπιβάλλεται ἡ μὴ ἀναγνώρισις τῆς διευθετήσεως ταύτης, τοῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν ἀποκλείει τὴν ἐν τῷ μέλλοντι νόμιμον ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐν κανονικῶς συγκαλουμένῃ Συνόδῳ ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῶν ἀναγνωριζουσῶν τὸ Σύμβολον τῆς Νικαίας».

2) ***Ἐκκλησία Ἀντιοχείας.*** — Κατ' ἀρχὰς τηλεγραφικῶς, ἔπειτα δὲ καὶ διὰ γράμματος (ὑπ' ἀριθμ. 1356 καὶ ἡμερομ. ζ' Ὀκτωβρ. 1923) ὁ Μακα-

ριώτατος Π/χης Ἀντιοχείας κ. Γρηγόριος ἀνεκοινώσατο συνοδικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος διατυπῶν ὅτι «δεδομένου ὅτι οὐκ εἰς μακρὰν συνιστᾶται σύντονος ἐνέργεια πρὸς σύνταξιν ἐπιστημονικῶς τελειοτέρου ἡμερολογίου, ἕπεται ὅτι ἡ ἐσπευσμένως ληφθεῖσα ἀπόφασις περὶ ἐφαρμογῆς νέου ἡμερολογίου ἐστὶ πρόωρός τε καὶ ἐπισφαλής», καὶ ἐκφράζων τὴν ἐλπίδα «ἀναβολῆς τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς μέχρις οὗ συνέλθῃ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἥτινι μόνῃ ἀπόκειται ἡ ἀπὸ κοινοῦ μελέτη τῶν τοιούτων σπουδαίων ζητημάτων».

3) ***Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.*** — Ὁ Μακαρ. Π/χης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἀπέστειλεν ἀπὸ 6 Σ/βρίου 1923 τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα : «Ἀδύνατον ἡμετέρῳ Πατριαρχείῳ ἀποδεχθῆναι μεταβολὴν ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, καθότι τίθησιν ἡμᾶς ἐν λίαν μειονεκτικῇ θέσει ἐν Παναγίοις Προσκυνήμασιν ἔναντι Λατίνων καὶ διὰ κινδύνους προσηλυτισμοῦ».

4) ***Ἐκκλησία Ρωσσίας.*** — Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις τῶν ἐν Ρωσσίᾳ ἐκκλησιαστικῶν μερίδων ἐπὶ τῶν περὶ ἡμερολογίου ἀποφάσεων τοῦ Π. Συνεδρίου, οὐδεμία ἐπίσημος πληροφορία μετεδόθη τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἶνε ὅμως διαφωτιστικὴ ἡ ἐν τῇ «Ἰζβέστια» (ἐφημερίδι τῆς Μόσχας) ὑπὸ ἡμερομ. 19 Δεκεμβρίου 1923 δημοσιευθεῖσα ***ἐγκύκλιος*** ἀπὸ 10 Δεκεμβρ. ἰδ. ἔτ. τοῦ ἐν τῇ Μονῇ Δὸν διαμένοντος Μακαρ. Πατριάρχου Μόσχας Τύχωνος, ἔχουσα ἐν μεταφράσει οὕτω :

«Ἐπιπροσθέτως εἰς τὴν ἡμετέραν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. προκήρυξιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκαλοῦμεν τοὺς πιστοὺς ἡμῶν καὶ τῇ Ἁγίᾳ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ποιμένας καὶ ποιμενομένους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ὅπως ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰ διατάγματα τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀναπαύσεως μεταστῶσι, κατὰ τὰς ἐκτεθείσας ἐν τῇ προκηρύξει βάσεις, εἰς τὸ νέον ἡμερολόγιον, τηρουμένων ὅμως τῶν βάσεων τοῦ Ὀρθοδόξου Πασχαλίου τοῦ κυρωθέντος ὑπὸ τῆς πρώτης Οἰκουμ. Συνόδου, δηλοποιοῦμεν ὅτι ἡ προκήρυξις ἡμῶν περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν παραμένει ἐν ἰσχύϊ διὰ πάντας τοὺς πιστούς, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται τὸ δυνατὸν τοῦ ἑορτασμοῦ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ἑορτῆς κατὰ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον ἀναλόγως πρὸς τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας τῶν ἐπαρχιῶν, ἐξαιτουμένης πρὸς τοῦτο καὶ τῆς ἀδείας τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἐὰν αἱ τοιαῦται ἑορταὶ δὲν συμπίπτουν πρὸς τὰς ὡρισμένας διὰ τοῦ διατάγματος τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἡμέρας ἀναπαύσεως. Συνῳδὰ πρὸς ταῦτα παρέχομεν τὴν εὐλογίαν ὅπως καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔν τισιν ἐνορίαις ἢ ἐπαρχίαις ἑορτασθῇ καὶ κατὰ τὸ παλαιὸν Ἡμερολόγιον κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1923».

Ἀντιθέτως ὅμως ἐσκέπτετο ἡ ἐν Καρλοβιτσίῳ φιλοξενουμένη Τυχωνικὴ ὁμὰς Ρώσσων ἱεραρχῶν, οἵτινες διὰ τοῦ σεβ. Μητροπ. Κιέβου κ. Ἀντωνίου (ἐπιστολ. ὑπὸ ἡμερ. 8/21 Αὐγ. 1923) ἀνεκοινοῦντο ὅτι αἱ ἀποφάσεις ἐν γένει τοῦ Π. Συνεδρίου καὶ σὺν ἄλλοις ἰδίᾳ αἱ περὶ μεταρ-

ρυθμίσεως τοῦ ἐκκλησ. ἡμερολογίου καὶ τῆς εἰσαγωγῆς ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1923 ἐν τῇ ἐκκλησ. πράξει τοῦ νέου ἡμερολογίου δὲν δύνανται νὰ γίνωσι δεκταὶ ὑπὸ τῆς Ὀρθοδ. Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ὡς ἀντιφάσκουσαι πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὴν ἀρχαίαν ἐκκλ. πρᾶξιν τὴν καθιερωμένην ὑπὸ Οἰκουμ. Συνόδων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς γνώμη τῆς Παρρωσσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος πρὸς τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην (19 Ἰανουαρ. 1919) ὡς μὴ ἀνακοινοῦντος τότε ἀπόφασιν, ἀλλ' ἁπλῶς παρακαλοῦντος νὰ γίνῃ συνεννόησις μετὰ τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀκολούθως ἐπέλθῃ λύσις τοῦ ἡμερολ. ζητήματος ἐν συμφωνίᾳ μετ' αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφ. Ἐκκλησιῶν, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη προβλέπει καὶ τὸ δυνατὸν τῆς ἐμμονῆς ἐν τῷ παλαιῷ ἡμερολογίῳ, ὅτι τοιαῦτα ζητήματα δύνανται νὰ γίνωσιν ἀντικείμενον ἐξετάσεως καὶ ἀποφάσεως μόνον Οἰκουμεν. Συνόδου, ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς ἐκκλησ. χρονολογίας εἶνε ἐπικίνδυνος καὶ ἄκαιρος καὶ ὅτι ἀντὶ τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ἀπολύτως ἐσφαλμένης χρονολογίας εἰς τὴν νέαν τὴν ὁμοίως ἀπολύτως ἐσφαλμένην εἶνε πρόσφορον νὰ ληφθῶσι μέτρα πρὸς ἐπιστημονικὸν καθορισμὸν ἀκριβοῦς καὶ ὀρθῆς χρονολογίας, εἰς ἣν νὰ γίνῃ μετάβασις ἐν κοινῇ συμφωνίᾳ πάντων.

5) ***Ἐκκλησία Σερβίας.*** — Ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Βελιγραδίου κ. Δημήτριος κηρυχθεὶς ἐν ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ (ἀπὸ 8/21 Ἰουνίου 1923) ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς ἐν ἀνάγκῃ ἐπί τινα χρόνον τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερ. ὅπως προετοιμασθῶσι πάντες εἰς ἀποδοχὴν τοῦ ἀποφασισθέντος ἐν τῷ Π. Συνεδρίῳ, ἀνεκοινώσατο ἀργότερον δι' ἐπισήμου γράμματος (ἀπὸ 18/31 Ἰανουαρίου 1924) τὴν ἀπόφασιν τῆς περὶ αὐτὸν Ἀρχιερατικῆς Συνόδου, ὅπως «πληροφορήσῃ τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον ὅτι ἡ Σερβικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία συναινεῖ εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Συνεδρίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου ἐπὶ τῇ προϋποθέσει, ὅτι ἡ μεταρρύθμισις θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ταὐτοχρόνως ἐν πάσαις ταῖς ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις καὶ δὴ ὡς οἷόν τε τάχιον».

«Νομίζομεν, ἐπιπροσθέτει ἡ Α. Μακαριότης, ὅτι δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἀναπτύξωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ὅλην τὴν σημασίαν, ἣν θὰ εἶχεν ἡ διόρθωσις αὕτη τῆς τέως ἐσφαλμένης χρονολογίας κατὰ τὰ τελευταῖα πορίσματα τῆς ἐπιστήμης, οὐ μόνον ἕνεκα τῆς ἀπολύτου σχεδὸν συνταυτίσεως τοῦ νέου ἡμερολογίου μετὰ τοῦ ἀστρονομικοῦ ἡμερολογίου, δι' ἣν καὶ αἱ λοιπαὶ Ἐκκλησίαι, αἵτινες μεταχειρίζονται τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, θὰ ἠναγκάζοντο σὺν τῷ χρόνῳ νὰ δεχθῶσι τὴν μεταρρύθμισιν τῆς Κων/πόλεως, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς μεγάλης οἰκονομικῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἡ τοιαύτη μεταρρύθμισις ἔχει διὰ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν χώρας τινός, ἐχούσης πληθυσμὸν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν, ὡς συμβαίνει ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κράτει. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸ ἡμέτερον κράτος ἠναγκάσθη ἤδη κατὰ τὸ 1919 νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν ἐπίσημον χρῆσιν τὸ Γρηγορια-

νὸν ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον νῦν μεταχειρίζονται οὐ μόνον πάντα τὰ κυβερνητικὰ τμήματα, ἀλλὰ καὶ αἱ σχολαὶ καὶ πάντα τὰ κοινοτικά, ἐμπορικὰ καὶ λοιπὰ οἰκονομικὰ ἱδρύματα. Τοιουτοτρόπως ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν πανταχοῦ, ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἐπεκράτησε τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον. Παρ' ἡμῖν λοιπὸν εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον, ὅπως ἡ Ἐκκλησία, ἕνεκα τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἀποστολῆς, ὡς οἷόν τε ἐνωρίτερον δέξηται τὸ ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῆς Κων/πόλεως μεταρρυθμισθὲν ἡμερολόγιο , τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἄνω εἰρημένην ἀπόφασιν τῆς ἡμετέρας Συνόδου, δέον νὰ ἀποδεχθῶσιν ὅλαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ταυτοχρόνως.

Ὅθεν ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ὠφέλειαν ταύτην, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ἡμετέρα Σερβικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ αἱ λοιπαὶ ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι θὰ εἶχον ἐκ τοῦ ἄρτι μεταρρυθμισθέντος ἡμερολογίου, ἐπίσης δὲ καὶ τὴν μεγάλην οἰκονομικὴν σημασίαν διὰ τὰ ποίμνια αὐτῶν, εὑρίσκομεν ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ περαιτέρω ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἡμερολογίου τούτου.

Καίτοι δὲ πᾶσα Αὐτοκέφαλος Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσαγάγῃ τὴν μεταρρύθμισιν ταύτην ἄνευ φόβου ὅτι οὕτω θὰ θίξῃ τὰ δόγματα ἢ τοὺς κανόνας τῆς ἡμετέρας ἁγίας Ἐκκλησίας, πόθος τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶνε ὅπως, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, ἡ μεταρρύθμισις αὕτη εἰσαχθῇ δι' ἀδελφικῆς συνεννοήσεως παρὰ πάσαις ταῖς Αὐτοκεφάλοις Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις συγχρόνως. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ ἁγία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ἐδείκνυεν ὅτι ἐννοεῖ τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου αὐτῆς καὶ ὅτι σπεύδει εἰς ἱκανοποίησιν τῆς ἀνάγκης αὐτοῦ. Οὕτω δὲ τὸ γόητρον αὐτῆς σημαντικῶς θὰ ηὔξανε καὶ παρὰ τῷ ποιμνίῳ αὐτῆς καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων χριστιανῶν καὶ μεταξὺ τῶν μὴ χριστιανῶν ἔτι, οἷοι ὑπάρχουσι πολλοὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Σερβικῷ Κράτει.

Ἐπειδὴ τό γε νῦν δὲν ὑπάρχει ἡμῖν ἄλλος τρόπος πρὸς τὴν τοιαύτην συνεννόησιν ἐκτὸς τῆς ἀμοιβαίας ἀλληλογραφίας, παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ γνωστοποιήσῃ τῇ ἑαυτῆς ἁγίᾳ Συνόδῳ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς ἁγίας Ἀρχιερατικῆς Συνόδου τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀνέθετο ἡμῖν τὸ καθῆκον νὰ γνωστοποιήσωμεν Ὑμῖν τὴν ἀπόφασιν ταύτην καὶ νὰ παρακαλέσωμεν Ὑμᾶς, ὅπως ὡς οἷόν τε τάχιον πληροφορήσητε περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὑμετέρας Ἁγίας Συνόδου. Συγχρόνως παρακαλοῦμεν ὅπως γνωρίσητε ἡμῖν καὶ τὴν σκέψιν ὑμῶν περὶ τοῦ πότε καὶ κατὰ ποῖον ἔτος θὰ ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ ἡ μεταβολὴ αὕτη τοῦ ἡμερολογίου».

6) ***Ἐκκλησία Ρουμανίας.***—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βουκουρεστίου καὶ Πριμᾶτος (νῦν Πατριάρχης) Ρουμανίας κ. Μύρων διὰ γράμματος αὐτοῦ (ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1923) ἀνακοινοῦται τὴν ἀπὸ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρουμαν. Ἐκκλησίας γενομένην ἀποδοχὴν τῶν περὶ ἡμερολογίου ἀποφάσεων τοῦ Πανορθ. Συνεδρίου, ἀποστέλλων ἅμα συνημμένως καὶ τὰς ληφθείσας δύο σχετικὰς ἀποφάσεις, ἐχούσας ἐν μεταφράσει ὧδε :

Α'

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ρουμαν. Ἐκκλησίας συνελθοῦσα εἰς τακτικὴν Σύνοδον τοῦ φθινοπώρου κατὰ τὴν ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου (13 Νοεμβρίου) 1923 συνεδρίαν αὐτῆς, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθμ 3124/924 ἀνακοινωθὲν τοῦ Πατριαρχείου Κων/πόλεως ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου, γενομένην κατὰ τὰς προτάσεις τῆς συνελθούσης ἐν Κων/πό-

λει (κατὰ Μάϊον τοῦ 1923) συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας, μετὰ πρότασιν τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ εἰσήγησιν τοῦ σεβ. Ἐπισκόπου Βαρθολομαίου καὶ κατόπιν μακρῶν συζητήσεων ἐν ὁμοφωνίᾳ καὶ ἐν πνεύματι κοινῷ, ἀπεδέξατο τὰ ἑξῆς :

1) Γνωστοῦ ὄντος ὅτι μεταξὺ τοῦ ἀστρονομικοηλιακοῦ καὶ τοῦ πολιτικοημερολογιακοῦ ἔτους ὑπάρχει διαφορά τις, ἥτις κατὰ τὴν διαρροὴν τῶν αἰώνων κατέστη αἰσθητὴ προξενοῦσα τόσον εἰς τὸν θρησκευτικὸν καὶ κοινωνικὸν βίον ὅσον καὶ εἰς τὸν οἰκονομικὸν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ μεγάλας συγχύσεις καὶ ζημίας ἠθικὰς καὶ ὑλικάς, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πιστοποιεῖ τὴν ἀνάγκην τῆς διορθώσεως τοῦ ἐν χρήσει σήμερον παρὰ τῇ Ὀρθοδόξῳ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἀποφασίζει ὅπως γίνῃ ἡ διόρθωσις αὕτη ὑπὸ ἕνα ἴδιον τύπον.

2) Διαπιστωθέντος ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς πρώτης ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὁρισθεῖσα ἡμερομηνία τῆς ἰσημερίας τῆς ἀνοίξεως τὴν ἡμέραν τῆς 21ης Μαρτίου κατόπιν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς διαρκείας τοῦ ἡλιακοῦ καὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, καθυστέρησε μέχρι τῆς 8 Μαρτίου δεικνύουσα μίαν βραδύτητα 13 ἡμερῶν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφασίζει τὴν διόρθωσιν τοῦ λάθους τούτου, ὅπερ ἀφορᾷ τὸ παρελθὸν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἡμερῶν τούτων, ἵνα ἡ ἐαρινὴ ἰσημερία ἐπανέλθῃ εἰς ὅ,τι ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων Πατέρων (τὸ ἔτος 325).

3) Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ μέλλον, διατηρεῖται ὁ τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, κατὰ τὸν ὁποῖον πᾶν τέταρτον ἔτος εἶνε βίσεκτον. Θὰ ὑπάρχωσι λοιπὸν—ὅπως καὶ μέχρι σήμερον—δύο εἰδῶν ἔτη, τὰ ***κοινὰ*** **ἐκ 365** ἡμερῶν καὶ τὰ ***βίσεκτα*** ἐκ 366 ἡμερῶν, πᾶν δὲ τέταρτον ἔτος θὰ εἶνε βίσεκτον. Τὸ ἡλιακὸν ὅμως ἔτος δὲν εἶνε ἀκριβῶς ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ ἑνὸς τετάρτου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον νὰ δικαιολογῇ προσθήκην ἀνὰ τέσσαρα ἔτη μιᾶς ἔτι ὁλοκλήρου ἡμέρας, ἀλλ' εἶνε κατὰ 11 λεπτά, 14 δευτερόλεπτα, 02 βραχύτερον. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἀποτελεῖ εἰς 128 ἔτη μίαν ὁλόκληρον ἡμέραν, εἰς 900 δὲ ἔτη 7 ἡμέρας. Εἰς τὸ μέλλον ἡ διόρθωσις τῆς διαφορᾶς ταύτης θὰ γίνηται διὰ μιᾶς νέας περικοπῆς ἡμερῶν κατὰ τὸν ἑξῆς ὑπολογισμόν :

Εἰς κύκλον 900 ἐτῶν, 7 ἔτη θὰ εἶνε κοινὰ καὶ δύο μόνον βίσεκτα· τὰ δύο ταῦτα βίσεκτα ἔτη θὰ εἶνε τὰ ἔτη τῶν αἰώνων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα διαιρούμενα διὰ τοῦ 9 θὰ δίδωσιν ὑπόλοιπον 2 ἢ 6. Τοιουτοτρόπως ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 9 ἐτῶν τῶν αἰώνων, 2000—2800, βίσεκτα ἔτη θὰ εἶνε μόνον τὰ ἔτη 2000 καὶ 2400, τὰ δὲ ἄλλα 2100, 2200, 2300, 2500, 2600, 2700 καὶ 2800 θὰ ὑπολογισθῶσιν ὡς ἔτη κοινά. Κατὰ τὸν διακανονισμὸν τοῦτον τὸ μέσον μῆκος τοῦ πολιτικοῦ ἔτους θὰ ἀποτελῆται ἐκ 365 ἡμερῶν, 48 ὡρῶν καὶ 48 δευτερολέπτων, ἤτοι ἐν πλήρει σχεδὸν συμφωνίᾳ πρὸς τὸ μέσον μῆκος τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, ἐλαττουμένης τῆς ἐτησίας διαφορᾶς εἰς 2″02, ἐνῷ κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἀστρονόμου Λιλίου, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΓ', ἡ διαφορὰ εἶνε 26″,02. Τοιουτοτρόπως τὸ ἡμερολόγιον ἡμῶν εἶνε τελειότερον. Κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου, εἰς περίοδον 800 ἐτῶν μεταξὺ τῶν σήμερον ἐν χρήσει ἡμερολογίων τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου δὲν θὰ ὑπάρχῃ ὡς πρὸς τοῦτο οὐδεμία διαφορά.

4) Σχετικῶς πρὸς τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα διατηροῦνται αἱ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καθορισθεῖσαι ἀρχαὶ καὶ κανονικαὶ διατάξεις. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κανονικῶν τούτων διατάξεων, τὸ Πάσχα ἑορτάζεται τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν Πανσέληνον, ἥτις ἕπεται τῇ ἐαρινῇ ἰσημερίᾳ. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὰ σήμερον ἐν χρήσει Χριστιανικὰ ἡμερολόγια, ὁ ὑπολογισμὸς τῆς πανσελήνου εἶνε ἀνακριβὴς (κατὰ 5 ἡμέρας βραδύτερον), εἰς τὸ

μέλλον θὰ εἶνε ὡρισμένη ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πανσέληνος, ἥτις ἕπεται τῇ ἐαρινῇ ἰσημερίᾳ, θὰ ἐμφανίζηται ἄνωθεν τοῦ Παναγίου Τάφου τοῦ Κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἐὰν δὲ πάλιν συμβῇ ὥστε ἡ οὕτω καθοριζομένη ἡμερομηνία τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα νὰ συμπέσῃ πρὸς τὸ πάσχα τῶν Ἑβραίων, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα ἡμῶν ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἑπομένην Κυριακήν, καθὼς ὁρίζουσιν αἱ κανονικαὶ διατάξεις.

5) Αἱ ἀκίνητοι ἑορταὶ καὶ αἱ ἀκίνητοι ἡμέραι τῆς διαρκείας τῆς ἑβδομάδος ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μηνῶν καὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος μένουσιν εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν (ἀκριβῶς ὅπως σήμερον).

6) Ὁ καθορισμὸς τῶν ἤχων, τῶν τροπαρίων, τῶν Εὐαγγελίων τοῦ Ὄρθρου, τοῦ Ἀποστόλου καὶ τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων τῆς Λειτουργίας, μένει ὅπως καὶ σήμερον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα.

7) Ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τοῦ ἡμερολογίου τούτου ὁρίζεται ὁ μὴν Ὀκτώβριος τοῦ ἔτους 1924, λογιζομένης τῆς 1ης Ὀκτωβρίου ὡς 14ης Ὀκτωβρίου. Ὡς ζήτημα ἐσωτερικῆς τάξεως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὁρίζει ὅπως οἱ Ἅγιοι τῶν 13 ἡμερῶν τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ σημερινοῦ ἡμερολογίου κατὰ τὸ ἔτος 1924 ἑορτασθῶσιν ἐν μὲν ταῖς Μοναῖς εἰς τόσας ἴσας συνεχεῖς ἡμέρας, αἵτινες ἕπονται τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου, ἐν δὲ τοῖς ἐνοριακοῖς ναοῖς ἅπαντες ὁμοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 14ης Ὀκτωβρίου.

8) Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀνακοινοῦται εἰς τὰ τέσσαρα Πατριαρχεῖα τῆς Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας καὶ τὰς Ἱερὰς Συνόδους τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐθνικῶν Ἐκκλησιῶν, ἵνα τύχῃ τῆς συγκαταθέσεως ὁλοκλήρου τῆς Ὀρθοδόξου μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

9) Τὰ Πανεπιστήμια τῶν πρωτευουσῶν τῶν Ὀρθοδόξων κρατῶν (Ἀθηνῶν, Βελιγραδίου, Βουκουρεστίου, Πουλκόβας) θὰ παρακληθῶσιν ὑπὸ τῶν ἱερῶν Συνόδων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῶν οἰκείων Κρατῶν, ὅπως ὑπολογίσωσι τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀστρονομικῆς πανσελήνου, ἥτις ἕπεται τῇ 21ῃ Μαρτίου, διὰ μίαν περίοδον τοὐλάχιστον 25 ἐτῶν, κατὰ τὸν διερχόμενον ἐξ Ἱερουσαλὴμ μεσημβρινὸν καὶ αἱ ἡμερομηνίαι θ' ἀνακοινωθῶσι διὰ τῶν ἱερῶν Συνόδων εἰς τὸ ἐν Κων/πόλει Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον. Ἐν ἀνάγκῃ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Πανεπιστημίων θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ συγκληθῶσιν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου εἰς μίαν κοινὴν συνέλευσιν διὰ τὴν ἑνοποίησιν τῶν ἡμερομηνιῶν.

Ὁ Πρόεδρος, Μητροπολίτης-Πριμάτος

† *Μύρων*

Ὁ Διευθυντὴς

Τ. Σεμένδρια.

Βον

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας συνελθοῦσα εἰς τακτικὴν σύνοδον τοῦ φθινοπώρου, κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς (31 Ὀκτωβρίου/13 Νοεμβρίου 1923) λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3126/923 ἀνακοινωθὲν τοῦ Πατριαρχείου Κων/πόλεως, σχετιζόμενον μὲ τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου, διὰ τὸν καθορισμὸν ἑνὸς ἑνωτικοῦ ἡμερολογίου δι' ὅλον τὸν κόσμον, προτάσει τῆς συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰσηγουμένου τοῦ σεβ. Ἐπισκόπου Βαρθολομαίου καὶ κατόπιν μακρῶν συζητήσεων, ὁμοφώνως καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀπεφήνατο ὡς ἑξῆς :

Εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ἡμερολογίου, γενομένην κατὰ τὰ προηγούμενα (ὅρα στοιχεῖον Α), ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὡδηγήθη ὑπὸ τοῦ πόθου τῶν εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Νικαίας συνελθόντων Ἁγίων Πατέρων, ἵνα αἱ Χριστιανικαὶ ἑορταὶ ἑορτάζωνται τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἀποφάσεως ἡμῶν πραγματοποιεῖται ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Ὑπολείπεται νῦν, ὅπως μία ἐξουσία, ἔχουσα παγκόσμιον χαρακτῆρα, συστήσῃ ἓν ἡμερολόγιον ἑνωτικὸν διὰ τὸν κόσμον ἅπαντα. Ὡς πρὸς τοῦτο ἡ Ἱ. Σύνοδος ἔχει ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3126/923 ἀνακοινωθὲν τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου Κων/πόλεως ἀναφορικῶς πρὸς τὰ μέλλοντα νὰ γίνωσι διαβήματα διὰ τὴν σύγκλησιν μιᾶς παγκοσμίου Συνδιασκέψεως ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀναθεωρήσεως ὁλοκλήρου τοῦ περιεχομένου τοῦ ἰσχύοντος ἡμερολογίου καὶ τοῦ καθορισμοῦ ἑνὸς ἡμερολογίου ἑνιαίου καὶ καθολικοῦ δι' ἅπαντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον. Ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὴν παγκόσμιον ταύτην Συνέλευσιν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Αὐτοκεφάλου Ὀρθοδ. Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας συγκατατίθεται,

Α^{ον}) α΄— Ὅπως τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, παρακαλέσῃ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ἵνα εἰσηγηθῇ τὴν σύνταξιν ἑνὸς καθολικοῦ ἡμερολογίου διὰ μιᾶς παγκοσμίου συνελεύσεως, τῆς ὁποίας νὰ μετάσχωσι καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῆς Κων/πόλεως προέτειναν ἓν τοιοῦτον σχέδιον.

β΄) Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ δεχθῇ ἓν τοιοῦτον ἡμερολόγιον, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἤθελε γίνῃ δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν τοῦ κόσμου Ἐκκλησιῶν.

γ΄) Ἂν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν δὲν θεωρήσῃ ἑαυτὴν ἁρμοδίαν νὰ εἰσηγηθῇ ἓν τοιοῦτον ἔργον, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἶναι ἐλεύθερον νὰ ἀπευθυνθῇ ἀλλαχοῦ, ὅπου νομίσῃ ὀρθόν.

Β^{ον}) Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία προτιμᾷ ἓν ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον θὰ διετήρει τὴν συνέχειαν τῶν ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος.

Γ^{ον}) Ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἐπέλθῃ μία κοινὴ συνεννόησις μεταξὺ ὅλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ κόσμου, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἑτοίμη νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῆς μονιμοποιήσεως τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἐν ἡμέρᾳ ὡρισμένης Κυριακῆς. Ἐκφράζει δὲ τὴν ἐπιθυμίαν της ὅπως ἡ σταθερὰ αὕτη Κυριακὴ ἀνταποκρίνηται πραγματικῶς πρὸς τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὁριζομένη κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον δι' ἐπιστημονικῆς μεθόδου.

Ὁ Πρόεδρος Μητροπολίτης-Πριμάτος
† ***Μύρων***

Ὁ διευθυντὴς
Τ. Σεμένδρια.

7) ***Ἐκκλησία Κύπρου.***—Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Κύριλλος τηλεγραφικῶς καὶ διὰ γράμματος αὐτοῦ (ἀπὸ 23 5 Σεπτεμβρ. 1923) ἀνεκοινώσατο ἀπόφασιν τῆς περὶ αὐτὸν Ἱ. Συνόδου, καθ' ἣν αὕτη «παρατηρήσασα τὴν κρισιμότητα τῶν τε ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν ἄλλων πραγ-

μάτων, πρὸς δὲ καὶ ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοσοῦτον σπουδαίου χαρακτῆρος δέον νὰ ἔχωσιν ἐξησφαλισμένην τὴν ἀποδοχὴν πασῶν τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τοιαύτη δὲ δὲν ἐπετεύχθη μέχρι σήμερον, ἐλπὶς δὲ ὑπάρχει γενομένης τῆς πρὸς τοῦτο καταλλήλου ἐνεργείας νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ θεωρήσασα ὅτι μικρὰ ἀναβολὴ θὰ ἔχῃ ἀγαθὰ τὰ ἀποτελέσματα, ὁμοφώνως προέβη εἰς τὴν διατυπουμένην ἐν τῷ τηλεγραφήματι ἀπόφασιν, ὅπως εὐλαβῶς εἰσηγηθῇ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφασισθέντων, μέχρις οὗ κατορθωθῇ συνεννόησις πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀποφευχθῇ θλιβερὸς διχασμὸς καὶ σχίσμα ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ».

8) ***Ἐκκλησία Ἑλλάδος.***— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος διὰ γράμματος αὐτοῦ (7/20 Αὐγούστου 1923), ἀνεκοινοῦτο ὅτι ἐπεφυλάσσετο ὅπως ἐν καιρῷ γνωρίσῃ τῷ Οἰκουμ. Πατριαρχείῳ τὰς ἐπὶ τῶν ψηφισμάτων τοῦ Πανορθ. Συνεδρίου ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος, προσθέτων ἅμα ὅτι περὶ τοῦ ἡμερολογίου, περὶ οὗ ἀπεφήνατο ἤδη ἡ ὡς ἄνω Ἱερὰ Σύνοδος, σπουδάζει «συμφώνους εὑρεθῆναι καὶ τοὺς Ἁγιωτάτους Πατριάρχας.

Σημείωσις. — Ἡ ἀνωτέρω μνημονευομένη καὶ κατ᾽ Ἀπρίλιον τοῦ 1923 ληφθεῖσα Συνοδικὴ ἀπόφασις, ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Σύνοδος τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποφασίζει: Ἀποδέχεται τὸ συμπέρασμα τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Μακαριωτ. Προέδρου αὐτῆς, καθ᾽ ὃ εἰς τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον προστίθενται 13 ἡμέραι, χωρὶς νὰ μεταβληθῇ ἀπολύτως τὸ Πασχάλιον καὶ Ἑορτολόγιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐὰν ὅμως συμβῇ ὥστε τὸ ἐν Κων/πόλει συγκληθησόμενον ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο Πανορθ. Συνέδριον νὰ λάβῃ ἀπόφασιν περὶ ἀλλοίας λύσεως διὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα, σύμφωνον ὅμως πάντως πρὸς τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τὴν παράδοσιν καὶ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀποδέχεται αὐτήν».

*
* *

Ἐπισταμένη καὶ ἀβίαστος μελέτη τῶν ὡς ἄνω ἀπαντήσεων καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα γενικῶς μὲν ὅτι οὐδεμία τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἀρνεῖται πᾶσαν καθόλου ἡμερολογιακὴν μεταβολήν, εἰδικῶς δὲ ὅτι ἡ παρατηρουμένη μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ γνωμῶν, αἰτίαν ἔχει διάφορον, παρ᾽ ἄλλοις μὲν τὸ ***ἀναρμόδιον*** τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου πρὸς ἀπόφανσιν καὶ εἰσήγησιν τῆς προτεινομένης μεταβολῆς, παρ᾽ ἄλλαις δὲ τὸ ***ἀσύμφορον*** τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς καὶ δὴ κατά τινα μὲν Ἐκκλησίαν, ἐπ᾽ ἀόριστον διὰ λόγους τυπικούς, κατ᾽ ἄλλας δὲ πάλιν, προσωρινῶς διὰ λόγους προληπτικοὺς διαιρέσεων καὶ σχίσματος.

Προκειμένου δηλ. περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ Πανορθ. Συνεδρίου εἰσηγουμένης ἡμερολογιακῆς μεταρρυθμίσεως, αἱ Ἐκκλησίαι Κύπρου, Σερβίας, Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας δέχονται μὲν αὐτήν, εἰσηγοῦνται ὅμως

ἀναβολήν τινα, ἀκόμη καὶ μικράν, εἴτε πρὸς ἐπίτευξιν ἐν τῷ μεταξὺ συμφωνίας καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὡς φρονοῦσιν αἱ τρεῖς πρῶται, εἴτε διότι καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφασισθέντων διὰ τὴν γενομένην ἤδη πάροδον τῆς ὁρισθείσης ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου ἡμερομηνίας, ὡς φρονεῖ ἡ Ρουμανικὴ Ἐκκλησία προτείνουσα ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου τὴν 1 Ὀκτωβρ. 1924. Ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων, θεωροῦσα ἀσύμφορον γενικῶς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἡμερολογιακῆς μεταβολῆς διὰ λόγους καθαρῶς τοπικούς, οὐδὲν ἕτερον σημεῖον προσθέτει. Μόνον αἱ Ἐκκλησίαι Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας θίγουσαι τὸ σημεῖον τῆς ἁρμοδιότητος, θεωροῦσι καὶ παραδέχονται νόμιμον τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος, μόνον ἐν Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ. Ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ προταθεῖσα ἡμερολογιακὴ μεταβολὴ δὲν ἀπήχησε δυσμενῶς παρὰ τοῖς ἐν Μόσχᾳ ἁρμοδίοις ἐκκλησιαστικοῖς κύκλοις, ἐφ᾽ ὅσον ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Τύχων—κατά τινας δὲ πληροφορίας, καὶ ἡ ἀντίθετος αὐτῷ μερὶς—ἐθεώρει τότε δυνατὴν καὶ ἐλευθέραν τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου ἡμερολογίου, ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν καὶ ἀναγκῶν.

Ἡ Ἐκκλησία Κων/πόλεως τὸν ἀπολογισμὸν τῆς γενομένης ἐρεύνης καὶ τῶν ληφθεισῶν ἀπαντήσεων εὐνοϊκὸν θεωρήσασα καὶ ἱκανὸν πρὸς περαιτέρω σχετικὰς ἐνεργείας δὲν ἀνέκοψε τὸ ἔργον αὐτῆς. Τοὐναντίον ἔχουσα ὑπ᾽ ὄψει καὶ ἣν ἀνέλαβε διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῶν ψηφισμάτων τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου ὑποχρέωσιν, προέβη εἰς ἐπαναληπτικὴν τοῦ ζητήματος μελέτην καὶ δὴ κατὰ τρόπον εὐνοοῦντα μόνον τὴν ***ἄμεσον προσαρμογὴν τοῦ τῆς ἐκκλησίας ἑορτολογίου εἰς τὸ νέον ἡμερολόγιον,*** ἀφίνουσα πρὸς καιρὸν ***ἄθικτον τὸ Πασχάλιον*** μέχρι τῆς ὁριστικῆς καὶ τοῦ ζητήματος τούτου διευθετήσεως, ἔτι δὲ καὶ μὴ παραλείπουσα ***πᾶσαν δυνατὴν μετὰ τῶν ἁρμοδίων συνεργασίαν πρὸς ἐξεύρεσιν νέου ἡμερολογίου*** καθολικοῦ δι᾽ ἅπαντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον.

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Οὐ δεινὸν τὸ παλαίοντα πεσεῖν, ἀλλὰ τὸ μεῖναι ἐν τῷ πτώματι· οὐδὲ χαλεπὸν τὸ πολεμοῦντα τρωθῆναι, ἀλλὰ τὸ μετὰ τὴν πληγὴν ἀπογνῶναι καὶ ἀμελῆσαι τοῦ τραύματος. (Χρυσόστομος).

Ἡ ἀρετή, ὥς γε ἡγοῦμαι, δυσκολοςεῖναι καὶ ἔδοξε καὶ δοκεῖ, οὐ παρὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν τῶν μετιέναι αὐτὴν μὴ ἐθελόντων ἀνυπέρβλητον ραθυμίαν· ἐπεὶ τῷ γε ἀκριβῶς σκοπουμένῳ εὐκολωτέρα πολλῷ τῆς κακίας ἐστίν. (Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης).

Ο ΠΡΟΟΙΜΙΑΚΟΣ

ἐν ἑρμηνευτικῇ παραφράσει

ΠΡΟΑΝΑΚΡΟΥΣΜΑ. — Ὁ ΡΓ΄ ψαλμὸς περιστρέφεται περὶ τὸ αὐτὸ θέμα, περὶ τὸ ὁποῖον καὶ ἡ Μωσαϊκὴ ἑξαήμερος. Εἶνε ὑψιπέτις ἐποποιΐα τῆς δημιουργίας. Ἀλλ᾽ ἐνῷ ἐκεῖ ἡ δημιουργία ἐξιστορεῖται ὡς γεγονὸς εἰς τὸ παρελθὸν ἀνῆκον, ἐδῶ παρουσιάζεται ὡς ἐν τῷ παρόντι κινουμένη καὶ ζῶσα καὶ πολυμερῶς παλλομένη ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μας ὑπὸ τὴν προνοητικὴν διακυβέρνησιν τοῦ ἀπαύστως ἐργαζομένου Θεοῦ. Ἡ φαντασία τοῦ ποιητοῦ ἕλκεται ἀπὸ τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως· ἀλλὰ δὲν ἀποτελοῦν αὐταὶ τὸν σταθμόν του. Τὰ ἀναχαιτιζόμενα ὑπὸ τῆς θείας φωνῆς κύματα, οἱ διὰ τῶν ὀρέων κατερχόμενοι χείμαρροι, οἱ ἀπὸ τῶν οὐρανῶν καταπίπτοντες ὄμβροι, τὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν ποταμῶν φυλλώματα μὲ τὰ ἐν αὐτοῖς κελαδοῦντα πτηνά, οἱ τὴν δίψαν των σβύνοντες εἰς τὰ ρεῖθρα ὄναγροι, τὰ ὑψικάρηνα δένδρα, αἱ ἔλαφοι, οἱ λαγωοί, οἱ σκύμνοι, ἡ ἐξ ἐνύδρων μυρμηκιῶσα θάλασσα, ὁ εἰς τὸ ἔργον του πορευόμενος ἄνθρωπος μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐξέγερσίν του, ὅλαι αὐταὶ αἱ λεπτομέρειαι, αἱ μοναδικὴν ἐνάργειαν δίδουσαι εἰς τὸν ψαλμόν, εἶνε ὑλικόν, ἐξ οὗ ἡ κεντρικωτάτη θρησκευτικὴ ἰδέα οἰκοδομεῖται, ὅτι ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ Θεός, Αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀεννάως διδοὺς πᾶσι καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν πνοὴν καὶ τὰ πάντα.

Ὁ ποιητὴς τοῦ ΡΓ΄ ψαλμοῦ δὲν καταστρώνει τὸ ποίημά του αὐστηρῶς ἀκολουθῶν τὴν χρονολογικὴν σειρὰν τῆς ἑξαημέρου τοῦ θεόπτου. Ἐν προοιμιακῇ μεγαλοπρεπεστάτῃ πρὸς τὸν Θεὸν ἀποστροφῇ ἀρχίζει μὲ τὸ φῶς καὶ μὲ τὰ νέφη, τὰ ἔργα τῆς α΄ καὶ β΄ ἡμέρας (1-5). Μεταβὰς δὲ ἀκολούθως εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς γῆς καὶ τὸν κατὰ τὴν γ΄ ἡμέραν χωρισμὸν τῶν ὑδάτων ἀπὸ τῆς στερεᾶς (6-9) περιγράφει δι᾽ ἀμιμήτου χρωστῆρος οὐ μόνον πηγάς, ποταμούς, χλόην, δένδρα καὶ καρπούς, δι᾽ ὧν ἡ γῆ κατε-

στολίσθη, ἀλλὰ καὶ τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ζῷα καὶ τὸν ἄνθρωπον, τὰ δημιουργηθέντα βραδύτερον (10-18). Ποιεῖται λόγον ἔπειτα περὶ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, τῶν ἔργων τῆς δ΄ ἡμέρας (19-24)· παλινδρομεῖ πρὸς τὴν θάλασσαν τὴν πλήρη ὑδροβίων, τὴν βράζουσαν ἐξ ἰχθύων, τὴν διασχιζομένην ὑπὸ πλοίων καὶ σκαφῶν (25-26)· δακτυλοδεικτεῖ τὴν χεῖρα τοῦ Οὐρανίου Πατρός, πάντα τρέφουσαν καὶ ὑπὲρ πάντων φροντίζουσαν (27-30). Καὶ ἐν ἐπιλόγῳ δοξολογῶν τὸν Θεόν, οὗτινος ἡ ἀγαθότης ἀνθαμιλλᾶται καὶ ὑπερβαίνει τὴν φοβερὰν ἰσχύν, εὔχεται ὅπως, ἐκλιπούσης τῆς ἁμαρτίας, τὸ θεότευκτον καὶ θεοφρόντιστον ἔργον, ἀποδοθῇ εἰς τὸ ἀρχικόν κάλλος του.

Α΄

1 Ἔνθους, ψυχή μου, τὸν Θεὸν καὶ Κύριον εὐλόγει!
Ὦ Γιεχωβᾶ μου κ' Ἐλωᾶ, ἐμεγαλύνθης σφόδρα.
Αἶνον, μεγαλοπρέπειαν καὶ δόξαν ἐνεδύθης,
2 ἀναβαλλόμενος τὸ φῶς ὥσπερ ἱμάτιόν Σου,—
ἐκτείνων καὶ καὶ διεξαπλῶν τοῦ οὐρανοῦ τὸν θόλον
ὡσεὶ βασιλικῆς σκηνῆς αὐλαίαν δερματίνην,—
3 στηρίζων ἐπὶ τῶν πυκνῶν ὑγρῶν τῆς ἀτμοσφαίρας (¹)
ἀλλὰ καὶ σκέπων δι' αὐτῶν καὶ στεγανῶς στεγάζων
τὰ ὅλως ἰδιαίτερα ἐκεῖνα δώματά Σου
ὅπου οἰκεῖς, τὴν κορυφὴν τῆς κτίσεως κατέχων
ὡς εἰς τὸν ὑψηλότατον ὅλων της τῶν ὀρόφων,—
ποιῶν τὰ νέφη κέλητα καὶ τέθριππόν Σου ἅρμα,—
περιπατῶν ἐπὶ πτερῶν λαιλάπων καὶ ἀνέμων,—
4 ὁπλίζων τοὺς ἀγγέλους Σου μὲ τῆς πνοῆς τὸ τάχος,
τοὺς δὲ ὑπηρετοῦντάς Σε ἀΰλους λειτουργούς Σου
μὲ τὸν τοῦ φλέγοντος πυρὸς καταστολίζων ζῆλον,—
5 στερρῶς θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπ' ἀσφαλῶν κρηπίδων
καὶ ἀκλινῆ τηρῶν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῶν αἰώνων.

Β΄

6 Ἡ τῶν ὑδάτων ἄβυσσος ὡς παχυτάτη χλαῖνα
τὴν ἅπαξ στηριχθεῖσαν γῆν πάντοθεν περιβάλλει

(¹) Ἀντὶ τοῦ «ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι» τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει *ἀμκαρὲ βαμμάϊμ*, ἤτο ὁ «ἐπιστηρίζων ὡς ἐπὶ κιόνων ἐπὶ τῶν ὑδάτων».

καὶ ὕπερθεν τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν ὀρέων
τὰ ὕδατά της στέκονται καὶ τὴν κατακαλύπτουν.
7 'Αλλὰ ἐπιτιμητική, βροντώδης ἡ φωνή Σου
αἴφνης ἀκούεται· κ' ἰδοὺ ταῦτα ἀποπηδῶσι,
καὶ φεύγουσι περίτρομα, καὶ ρέουν πρὸς τὰ κάτω, (1)
8 καὶ σπεύδουν εἰς τοὺς δι' αὐτὰ προσκληρωθέντας τόπους,
τὰς κοίτας καὶ δεξαμενὰς τῶν θαλασσῶν καὶ πόντων,
τὰς πρὸς τὴν εἰσδοχὴν αὐτῶν προθεμελιωθείσας.
'Ενῷ δ' οἱ ὄγκοι τῶν ὑγρῶν ἀποχωροῦσιν οὕτως,
τὰ ὄρη ἀναβαίνουσιν, αἱ πεδιάδες κύπτουν,
αἱ ἐσοχαὶ καὶ ἐξοχαὶ τῆς γῆς ἀπογυμνοῦνται,
τὰς τορνευτάς της ἡ ξηρὰ καμπύλας ἐμφανίζει
καὶ φαίνονται ὅλα αὐτῆς τ' ἀνώμαλα ἐδάφη.
9 Νὰ σκεπασθῇ ὑπὸ ὑγρῶν καὶ πάλιν, δὲν φοβεῖται·
διότι εἰς τὰς κοίτας της τὰ ὕδατα ἐγκλείσας,
συνάμα τοῖς ἐπέβαλες καὶ ὅριον, τὴν ἄμμον,
ἣν οὐδαμῶς οὐδέποτε θὰ ὑπερβῶσι ταῦτα
διὰ νὰ ἀνατρέψωσιν εἰς γῆν καὶ τὴν καλύψουν.

Γ'

10 Καὶ οὕτω μὲν ὁ Κύριος τὸν τῶν ὑδάτων ὄγκον
τῶν πάντων δυσπειθέστατον, καλῶς ἐξασφαλίζει.
'Ανοίγει δ' ἐν τῇ γῇ πηγάς, ὧν τὸ προρρέον νάμα
ἐκπέμπει εἰς τὰς φάραγγας ὑπὸ μορφὴν χειμάρρων.
Κ' οἱ χείμαρροι ἀνασκιρτοῦν καὶ παίζουν καὶ παφλάζουν
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν βουνῶν κυλίονται ἐν βίᾳ
11 πρὸς ποτισμὸν τῶν ἐν ἀγροῖς κτηνῶν καὶ ἄλλων ζῴων,
τῶν πᾶσαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀποφευγόντων σχέσιν,
ἐξόχως δὲ πρὸς ποτισμὸν τῶν θελκτικῶν ὀνάγρων (2)
ὧν εἶνε μὲν ἡ ραβδωτὴ ὄψις ὡραιοτάτη,
ἀτίθασσον δὲ ἔχουσι τὴν φύσιν ἐν τοῖς μάλα,

---

(1) *Στήσονται, φεύξονται, δειλιάσουσιν, κλπ.* εἶνε διηγηματικοὶ μέλλοντες, ἑρμηνευτέοι δι' ἱστορικῶν ἐνεστώτων. 'Αντὶ τοῦ *δειλιάσουσι* τὸ 'Εβρ. ἔχει **γεχαφεζούν'** ἤτοι «ἔντρομα ἀποπηδῶσι». Τὸ «ἀναβαίνουσιν ὄρη καὶ καταβαίνουσι πεδία» ἐγκλειστέον ἐντὸς παρενθέσεως.

(2) 'Ελαχίστη κατ' ὄψιν ἡ διαφορὰ τοῦ **γισμπεροῦ** καὶ **γιchμπεροῦ.** 'Εν τῷ α' τὸ «σὶν» εἶνε ψιλόν, ἐν τῷ β' δασύ. Τὸ α' εἶχον ὑπ' ὄψιν οἱ Ο' μεταφράσαντες *προσδέξονται·* τὸ β' οἱ Μασσωρῖται παρέχοντες τὴν ἔννοιαν τοῦ «θραύουσι, καταπαύουσι τὴν δίψαν αὐτῶν».

αἰσθάνονται δὲ τοὺς νυγμοὺς τῆς δίψης ὀξυτάτους.
12 Ἐπὶ τῶν ὕπερθεν πετρῶν, βράχων καὶ φυλλωμάτων, (1)
τῶν ἔνθεν κ' ἔνθεν τοῦ νεροῦ τὰς ὄχθας πλαισιούντων,
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἔχουν κατασκηνώσει
κ' ἐκεῖθεν ἀποστέλλουσι τὰ κελαδήματά των.
13 Ποτίζει δὲ ὁ Κύριος καὶ δι' ἀφθόνου ὄμβρου,
ἀπὸ τῶν νεφελοβριθῶν ὑγρῶν Του ὑπερῴων
κατερχομένου, τὰς κλιτῦς ὀρέων τε καὶ λόφων·
καὶ ὅλ' ἡ διψαλέα γῆ, ὑδάτων κορεσθεῖσα,
γεννᾷ καρπούς, ἔργα Θεοῦ παμποίκιλα καὶ τούτους,
οὓς τρώγουσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς καὶ συντηροῦνται.
14 Χόρτον δὲ χάριν τῶν κτηνῶν ἀπὸ τῆς γῆς βλαστάνει
τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Θεοῦ· Κ' ἡ χλοερὰ φυτεία,
ἡ πρὸς ἐξυπηρέτησιν σπαρεῖσα τῶν ἀνθρώπων,
πληθὺν πολυειδοῦς τροφῆς ἐκ γῆς ἐξανατέλλει :
15 οἶνον, τὸν τὴν καρδίαν μας πληροῦντα εὐφροσύνης,
ἔλαιον, τὸ τὸ πρόσωπον ἡμῶν καθιλαρύνον
καὶ ἄρτον, τὸν στηρίζοντα πεινῶσαν τὴν ψυχήν μας
κ' ἐξαντλουμένην τὴν ζωήν, ἀνανεοῦντα πάλιν.
16 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ ὑετοῦ καὶ τὰ μεγάλα δένδρα
(αἱ κέδροι αἱ πελώριαι αἱ ἐπὶ τοῦ Λιβάνου,
αἱ τοὺς ὁσίους πελαργοὺς φιλοξενοῦσαι πεῦκαι (2)
καὶ πᾶν ὅ,τι φυτεύεται παρὰ Θεοῦ ἀμέσως (3)
χωρίς πως νὰ παρεντεθῇ ἐνέργεια ἀνθρώπου)
τὴν δίψαν των χορταίνουσι, χυμοῦ πολλοῦ πληροῦνται
καὶ ἐξαπλοῦν τοὺς κλάδους των πρὸς τάνω πολυφύλλους,
17 ὅπου στρουθία μὲν μικρὰ ἔρχονται κ' ἐννοσσεύουν
καὶ ὁ λαμπρὸς δ' ἐρωδιὸς τὴν καλιὰν πηγνύει
ὑψηλοτάτην ἁπασῶν τῶν καλιῶν καὶ πρώτην,
ἅτε εἰς τὰ ἀκρότατα τῶν κλάδων κτιζομένην.
18 Καί, ὡς τὰ δένδρα τῶν δασῶν κατέστησεν οἰκίαν

(1) Ἀντὶ τοῦ «ἐκ μέσου τῶν πετρῶν» ὁ Ἑβρ. ***μπιμπαὶν ὀφαίμ***, ἤτοι «ἐκ μέσου τῶν φυλλωμάτων».

(2) ***Χασιδᾶ μπερωσheὶμ μπαιθάχ***, ἤτοι «τῷ πελαργῷ αἱ πεῦκαί εἰσιν ἡ οἰκία αὐτοῦ» λέγει τὸ πρωτότυπον, ὅπου αὐτὸ τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως χαρακτηρίζει ὡς εὐσεβὲς πτηνὸν τὸν πελαργόν. Ἀλλ' οἱ Ο' ἀντὶ τῆς ***μπερωσheὶμ*** προὐτίμησαν τὴν ἀνάγνωσιν ***μπερωσhάμ***, ἤτοι «ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἐστιν, ἡγεῖται».

(3) «Τὰ ξύλα τοῦ πεδίου», ἀντὶ τοῦ ὁποίου τὸ Ἑβρ. ἔχει ***ἀτσέϊ Γιεχβᾶ*** «τὰ ξύλα τοῦ Γιεχωβᾶ», τὰ δένδρα τοῦ Θεοῦ.

στρουθίων ἅμα καὶ στρουθῶν ὁ τῶν ἁπάντων Πλάστης,
οὕτω καὶ τοὺς ὀλισθηροὺς τῶν βράχων ἀπορρῶγας
καθώρισεν ὡς ἄσυλον αἰγάγρων καὶ ἐλάφων,
καταφυγὴν δ' εἰς λαγωοὺς καὶ εἰς ἀκανθοχοίρους (1)
τὰς εἰς τὰς πέτρας ἔκαμεν ὀπὰς καὶ τὰς ραγάδας.

Δ΄

19 Ἐποίησε δ' ὁ Κύριος καὶ τὴν ὠχρὰν σελήνην,
χρονόμετρον τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν καιρῶν τοῦ ἔτους
καὶ ἄστρον μέγα, θελκτικόν, λαμπαδοχοῦν τὴν νύκτα :
πρὸς τὴν ὁποίαν ἀσφαλής, πιστή, ἀκριβεστάτη
καὶ ἄνευ τοῦ παραμικροῦ λάθους δευτερολέπτου
ἑκάστοτε μᾶς ὁδηγεῖ ἡ τοῦ ἡλίου δύσις,
ὡσὰν νὰ ἦτο καὶ αὐτὴ μὲ νοῦν πεπροικισμένη !
20 Χύνει τὸ σκότος ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς πλάσεώς Του
καὶ νὺξ ἀμέσως γίνεται. Καὶ τἄγρια θηρία,
τὰ τέως εἰς δρυμοὺς πυκνοὺς καὶ φωλεοὺς ὑπνοῦντα,
ἐξ ὕπνου ἐξεγείρονται κ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ πλανῶνται·
21 κ' οἱ σκύμνοι, ὠρυόμενοι, ἁρπάγματα καὶ λείας
ἐπιζητοῦν παρὰ Θεοῦ, τὴν πεῖνάν των νὰ σβέσουν.
22 Ἀλλά, ἰδοὺ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος· κ' εὐθέως
ὅλα μαζὶ τὰ ἄγρια θηρία ἐπιστρέφουν
εἰς τῶν σπηλαίων τὰς ὀπὰς καὶ εἰς τοὺς φωλεούς των,
διὰ νὰ κοιτασθοῦν ἐκεῖ καὶ περιμαζευθῶσι.
23 Διότι ἤδη αἱ αὐγαὶ φωτίζουν τὴν ἡμέραν.
ἡ δὲ ἡμέρα ὁ καιρὸς τυγχάνει τοῦ ἀνθρώπου,
καθ' ὃν ἐξέρχεται αὐτὸς ἐκ τοῦ οἰκήματός του
κ' ἐργάζεται. κ' ἐργάζεται μοχθῶν ἕως ἑσπέρας.
24 Ὦ ! πόσον εἶναι θαυμαστὰ εἰς μέγεθος καὶ πλῆθος,
ἀλλὰ κ' εἰς σκοπιμότητα τὰ ἔργα Σου, Θεέ μου !
Ὄντως τὰ πάντα ἔκαμες μὲ νοῦν καὶ μὲ σοφίαν,
ἐκ δὲ τοῦ πλούτου Σου ἡ γῆ ἀφθόνως πληρωθεῖσα
κτίσις ὁμοῦ καὶ κτῆσίς Σου μοναδικὴ ἀπέβη (2)

(1) «Ὄρη τὰ ὑψηλὰ **λαγ'αιλείμ**, τοῖς ἀναρριχωμένοις ζώοις τ. ἔ. ταῖς *αἰγάγροις*» γράφει ὁ Ἑβραῖος. Τὸ δὲ τῶν Ο΄ ἀπόγραφον τοῦ Βατικανοῦ ἀντὶ τοῦ *τοῖς λαγωοῖς* περιέχει *τοῖς χοιρογρυλλίοις*, ἤτοι τοῖς ἀκανθοχοίροις.

(2) Ἡ λέξις **κινγὰν** δηλοῖ καὶ τὴν κτίσιν ἢ πλάσιν, καὶ τὴν κτῆσιν, τὰ πλούτη τὴν περιουσίαν.

Ε΄

25 'Ιδοὺ τώρα κ' ἡ θάλασσα εὐρεῖα καὶ μεγάλη·
ἐν τῇ γλαυκῇ της τῇ στολῇ ἐκεῖ ἐξαπλουμένη
'Εντὸς αὐτῆς τὰ ἔνυδρα ἀνάριθμα κινοῦνται
καὶ ἕρπουν καὶ συστρέφονται καὶ χρώματα ἀλλάσσουν
καὶ ὀλισθαίνουν κάτωθεν τῶν τοῦ φωτὸς ἀκτίνων.
'Εντὸς αὐτῆς ζῶα μικρὰ βιοῦν μετὰ μεγάλων
ἀφύαι καὶ ἰχθύδια, ἀλλὰ καὶ καρχαρίαι.
'Εντὸς αὐτῆς πλησίστια τὰ πλοῖα ταξειδεύουν
καὶ τὴν διαυλακίζουσι γοργὰ μυριοτρόπως,
ποιοῦντα ἔδαφος στερρὸν τὸ κυματόεν ὕδωρ
καὶ φέροντα εἰς ἐπαφὴν τὰς ἀπωτάτας ὄχθας
26 'Εντὸς αὐτῆς ἀνασκιρτᾷ καὶ παίζει καὶ χορεύει (¹)
ὁ δράκων οὗτος, ὁ δεινὸς τὸν ὄγκον λεβιάθαν,
τὸ τέρας τὸ πελώριον, τὸ τῆς θαλάσσης κῆτος.
27 Καὶ ὅλα ταῦτα, Κύριε, μικρά τε καὶ μεγάλα
ἐκ Σοῦ προσμένουν καὶ πρὸς Σὲ τὸ βλέμμα προσηλόνουν,
ἵνα εἰς τὴν κατάλληλον δι' ἕκαστόν των ὥραν
δεχθῶσι καὶ τὴν πρέπουσαν τροφήν των: τὴν ὁποίαν
28 Σὺ μὲν θὰ δώσῃς, ταῦτα δὲ θὰ τρέξουν νὰ τὴν λάβουν,
καθ' οἷον τρόπον δέσποινα τὰς ὄρνιθας ταγίζει
εἰς τὴν αὐλήν, κ' αἱ ὄρνιθες ραμφίζουσι τὸν σπόρον
τὸν σωρηδὸν ἐκ τῆς δρακὸς ρέοντα τῆς δεσποίνης.
'Ανοίγεις Σὺ τὴν χεῖρά Σου; τὰ σύμπαντα ἀμέσως
χρηστότητος ἐμπίπλανται καὶ ἀγαθῶν μυρίων.
29 'Αλλ' ἀποστρέφεις τὴν μορφὴν καὶ παύεις νὰ φροντίζῃς
ὑπὲρ αὐτῶν; Κατέλαβε τρόμος αὐτὰ καὶ φόβος.
'Αφήρεσάς των τὴν πνοήν; 'Εξέλιπον ἐν τάχει
κ' ἐπέστρεψαν αὐτοστιγμεὶ ἐπὶ τὸν χοῦν ἐκεῖνον
τὸν ἀδρανῆ καὶ ἄμορφον, ὁπόθεν καὶ προῆλθον.
30 Πλὴν ἤδη ἐξαπέστειλας ἐπὶ τὰ νεκρωθέντα
ζωοποιὸν τὸ Πνεῦμά Σου; 'Εκτίσθησαν καὶ αὖθις,
ἐπὶ ζωὴν ἐκλήθησαν ἐκ τοῦ θανάτου νέαν
κ' ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἀνακεκαινισμένον.

ΣΤ΄

31 Ὢ! ἔστω ἡ τοῦ Γιεχωβᾶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας,
ἵνα ἐπὶ τοῖς ἔργοις Του εὐφραίνεται ἀπαύστως

(¹) «'Εμπαίζειν αὐτῇ **λ'σαχεκ-μπῶ**, παίζειν, γελᾶν, διασκεδάζειν ἐν αὐτῇ.

32 Αὐτός, ὅστις, ἂν ἤθελεν, ἤρκει ἤρκει νὰ ἐπιβλέψῃ
ἐπὶ τὴν γῆν, ἵνα ἡ γῆ σεισθῇ ἀπὸ τοῦ τρόμου,
Αὐτός, ὅστις, ἂν ἤθελεν, ἤρκει ἁπλῶς νὰ θίξῃ
τὰς τῶν ὀρέων κορυφάς, ἵνα καπνοὶ ἐκεῖθεν
καὶ λάβαι καὶ πυριφλεγεῖς ἀκοντισθῶσι μύδροι.
33 Θὰ τραγωδῶ τὸν Γιεχωβᾶ καθ' ὅλην τὴν ζωήν μου.
Θὰ ἀνυμνῶ τὸν Ἐλωᾶ ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχω.
34 Καὶ ἂν τὸν νοῦν μου ρεμβασμὸς γλυκύς τις θὰ κατέχῃ,
τοῦ γλυκεροῦ μου ρεμβασμοῦ Αὐτὸς θὰ εἶνε θέμα.
Καὶ ἂν χαρὰ τὰ στήθη μου θὰ τέρπῃ κ' εὐφροσύνη.
τῆς εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς Αὐτὸς θὰ εἶν' αἰτία.
Τοιουτοτρόπως σύσσωμος θὰ πλέω εἰς τὸ μέλος
καὶ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν· κ' ἐκ τοῦ ἀΰλου κόσμου
καὶ ἀπὸ τοῦ τῶν ὑλικῶν καὶ φαινομένων ὄντων
πλεῖσθ' ὅσαι θὰ μὲ συγκινοῦν ἄρρητοι ἁρμονίαι.
35 ἀρκεῖ νὰ λείψῃ τὸ κακὸν κ' ἡ μαύρη ἁμαρτία
ἥτις φεῦ! παρεισδύσασα εἰς τὴν λαμπρὰν ὀρχήστραν,
μὲ τὰς παραφωνίας της τὸ μέλος παραβλάπτει.
Πλὴν ὅμως σύ, ψυχὴ ἐμή, τὸν Κύριον εὐλόγει
καὶ μετ' ἀγαλλιάσεως μέλπε τὸ ΑΛΛΕΛΟΥ-ΓΙΑ (1)

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Μὴ πάντως πλουτεῖν ἐκ παντὸς τρόπου βούλου, μηδὲ εὐδόκιμος εἶναι ἐκ τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων· οὐ γὰρ ἐπὶ σοὶ ταῦτα· ἀλλὰ δίκαιος ἔσο καὶ σώφρων καὶ φρόνιμος καὶ ἀνδρεῖος καὶ ὑπομονητικὸς ἐν τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας παθήμασι. (Μ. Βασίλειος).

Γενναίου καὶ φιλοσόφου ψυχῆς ἐστι μηδὲ πολεμίων ἀρετὴν ἀτιμάζειν, καὶ πλεῖον νέμειν ἐχθρῶν γενναιότητι, ἢ κακίᾳ τῶν οἰκειοτάτων καὶ μαλακίᾳ. (Γρηγ. θεολόγος).

(1) Οὕτως ἐν τῷ Ἑβρ. ὁ ψαλμὸς ἀρχόμενος μὲ τὸ **μπαρκεί**, ἤτοι «εὐλόγει», περατοῦται διὰ τοῦ ***Ἀλληλούϊα***.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 1756 / Διεκπ. 1012

† ***ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ** ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης*

Τοῖς Ἱερωτάτοις Μητροπολίταις καὶ Ἀρχιεπισκόποις τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ καὶ Ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ.

Παρατηρηθέντος, ὅτι τινὲς τῶν ἁγίων ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου προβαίνουσιν εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν εἰς χειροτονίας ὑπεραρίθμων ἱερέων, καὶ δὴ ἄνευ τῆς προσηκούσης προσοχῆς περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων καὶ παρὰ τὴν μήπω τοποθέτησιν πάντων τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν καταφυγόντων ἱερέων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἀπελύθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 1422 ἀπὸ 21 Μαρτίου 1923 Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος, προαγόμεθα διὰ τῆς παρούσης ἐπιστῆσαι τὴν προσοχὴν τῶν ἁγίων ἀδελφῶν ἐπὶ τοῦ ἀτόπου τούτου καὶ παρακαλέσαι αὐτούς, ὅπως προφρόνως λάβωσιν ὑπ' ὄψει τὴν προτροπὴν ταύτην καὶ σύστασιν τῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸς τούτοις προτρεπόμεθα τὴν Ἱερότητα ὑμῶν, ὅπως τοὐντεῦθεν ἀναγγέλλητε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς ἑκάστοτε χειροτονίας, εἰς ἃς δι' ἀνάγκην δεδικαιολογημένην προβαίνετε ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἐπαρχίας ὑμῶν, ἀναφέροντες ἐν τῇ σχετικῇ ἐκθέσει τούς τε τὴν χειροτονίαν δικαιολογοῦντας λόγους καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ μορφωτικὰ προσόντα τῶν χειροτοτουμένων.

Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς Ἱερότητος ὑμῶν.

,αϡκς' Ἰουνίου κγ'.

† *Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός,*

† Ὁ Καισαρείας **Νικόλαος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Κυζίκου **Καλλίνικος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Νικαίας **Βενιαμὶν** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Χαλκηδόνος **Ἰωακεὶμ** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Δέρκων **Φώτιος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Προύσης **Νικόδημος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Πριγκηποννήσων **Ἀγαθάγγελος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Νεοκαισαρείας **Ἀμβρόσιος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Σάρδεων καὶ Πισιδίας **Γερμανὸς** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς.

† Ὁ Ροδουπόλεως **Κύριλλος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Ἀνέων **Θωμᾶς** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

† Ὁ Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων **Γεννάδιος** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

'Επὶ τῇ, θείᾳ συνάρσει, ἀποτυχίᾳ τῆς ἐναντίον τῆς Α. 'Εξοχότητος τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμὰλ Πασᾶ ἐξυφανθείσης συνωμοσίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. 'Εξοχότητα θερμὸν συγχαρητήριον τηλεγράφημα, δι' οὗ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν Αὐτῆς ἐπὶ τῇ διασώσει τῆς πολυτίμου ζωῆς τῆς Αὐτοῦ 'Εξοχότητος.

Καὶ ἡ «'Ορθοδοξία», συμμεριζομένη τὴν χαρὰν πάντων τῶν εἰς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ ἐνδόξου Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμὰλ Πασᾶ ἀφωσιωμένων πολιτῶν τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας ἐπὶ τῇ διασώσει τῆς ζωῆς Αὐτοῦ, εὔχεται διαπύρως ὅπως ὁ Ὕψιστος διαφυλάττῃ τὸν θεμελιωτὴν καὶ ἡγέτην τῆς προφιλοῦς ἡμῶν Πατρίδος ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Πατριαρχ. χοροστασίαι.—Τῇ Πέμπτῃ τῆς 'Αναλήψεως (10 'Ιουν.), ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχ. ναῷ μετὰ τῶν σεβ. μητροπ. Καισαρείας, Νικαίας, Πριγκηποννήσων, Νεοκαισαρείας, Προύσης, Σάρδεων, 'Ανέων καὶ 'Ηλιουπόλεως. 'Ωσαύτως τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς (20 'Ιουνίου) ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Π. μετὰ τῶν σεβ. μητροπ. Καισαρείας, Νικαίας, Προύσης, Νεοκαισαρείας, Σάρδεων καὶ τοῦ παρεπιδημοῦντος Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, κατά τε τὴν λειτουργίαν καὶ τὸν ἑσπερινόν, καθ' ὃν ἀνέγνω τὰς εὐχὰς τῆς γονυκλισίας.

—Τὴν Κυριακὴν τῶν 'Αγίων Πάντων (27 λήγοντος) ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἐν Πέραν ἱ. ναῷ τῆς 'Αγίας Τριάδος ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος.

Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία. Τῇ 20 'Ιουν. ἡ Α. Θ. Π. μεταβᾶσα μεθ' ὅλης τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς εἰς Χάλκην, ἐτέλεσεν ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος, τὴν ἐπαύριον, τὴν εἰθισμένην λειτουργίαν ἐν τῷ ἑορτάζοντι ναϊδρίῳ τῆς 'Ιερᾶς Θεολ. Σχολῆς, συλλειτουργούντων Αὐτῇ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Καισαρείας, Νικαίας, Προύσης καὶ Ροδουπόλεως 'Η Α. Θ. Π. παραμείνασα ἐπὶ ἑβδομάδα ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ κατῆλθεν εἰς Φανάριον τῇ 26 λήγοντος.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια. Κατὰ τὴν ἐν τῇ ἱ. μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς γενομένην κηδείαν (15 'Ιουνίου) τῆς ***Αἰκατερίνης Ε Βαπορτζῆ,*** μητρὸς τοῦ πανοσ. ὑπογραμματέως τῆς 'Ι. Συνόδου κ. Μαξίμου, παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσ. Δευτερεύων κ. Γερμανός, ὅστις καὶ διεβίβασε τὰ πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.

Χειροθεσίαι.— Κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν χοροστασίαν τῆς 28 Μαΐου ἐ. ἔ., ἐν τῷ ἱ. ναῷ τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου Ὑψωμαθείων, ἡ Α. Θ. Π. ἐχειροθέτησεν εἰς πρωτοπρεσβύτερον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τὸν αἰδεσιμώτατον κ. Φώτιον Παπαδόπουλον.

— Κατὰ δὲ τὴν χοροστασίαν τῆς Πεντηκοστῆς ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχειροθέτησεν εἰς Μ. Ἀρχιμανδρίτην τοῦ Οἰκουμ. θρόνου τὸν πανοσ. ἀρχιμ. κ. Φιλόθεον Παπακωνσταντίνου, πρῶτον γραμματέα τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.— Τὸν ἑορτάζοντα (2 Ἰουνίου), σεβ. μητροπ. Μεσημβρίας κ. Νικηφόρον συνεχάρη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παν. ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Πολύκαρπος.

— Τὸν ἑορτάζοντα (5 Ἰουνίου), ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱ. Συνόδου, πανοσ. κ. Δωρόθεον, ἐπισκεφθεῖσα ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη αὐτοπροσώπως.

— Τὸν ἑορτάζοντα (15 Ἰουνίου) σεβ. μητροπ. Χίου κ. Ἱερώνυμον ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

— Ἐπισκεφθεὶς διεβίβασε πρὸς τοὺς ἑορτάζοντας θεοφ. ἐπίσκοπον Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιον (18 Ἰουν.), πανιερ. μητροπ. πρώην Κῴου κ. Παῦλον (29 Ἰουν.) συγχαρητήρια ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Αἰμιλιανός.

— Τοὺς ἑορτάζοντας (30 Ἰουν.) σεβ. μητροπ. Ρόδου κ. Ἀπόστολον καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου κ. Ἀπόστολον, συνεχάρη ἡ Α. Θ. Παναγιότης τηλεγραφικῶς.

Ἐφορεία Θεολ. Σχολῆς. Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ τακτικοῦ αὐτῆς προέδρου σεβ. Γέροντος ἁγ. Καισαρείας κ. Νικολάου, συνελθοῦσα ἡ Ἐφορεία ἐν δυσὶ συνεδρίαις συνεσκέφθη ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων τὴν Σχολήν.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δέρκων. Δι' εὔρυνσιν τῆς δημοσίας ὁδοῦ κατεδαφισθέντος ὑπὸ τῆς δημαρχίας τοῦ ἔμπροσθεν μέρους τοῦ ἐν Θεραπείοις μητροπολιτ. οἰκήματος, ὁ σεβ. Μητροπ. Δέρκων κ. Φώτιος προέβη εἰς φιλόκαλον γενικὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνακαίνισιν αὐτοῦ. Τοῦτο ὑπομιμνήσκει ἡμῖν τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς γενομένας ἄλλοτε ἐπισκευὰς τοῦ ἐν λόγῳ κτιρίου. Ὅτε δηλ. διὰ Τόμου (Ἰούνιος 1655) π.οσηρτήθησαν τῇ ἱ. μητροπόλει Δέρκων αἱ κοινότητες Θεραπείων καὶ Βουγιοὺκ-δερέ, ὁ Μητροπολ. Δέρκων Ἀθανάσιος μετέφερε τὴν ἕδραν αὐτοῦ εἰς Θεραπεῖα, διαμείνας εἰς τὸ ἔκτοτε μέχρι σήμερον γνωστὸν μητροπολιτικὸν οἴκημα. Καίτοι δὲ τοῦτο ἀρχὰς τοῦ ιη' αἰῶνος ἐπωλήθη βίᾳ εἰς ξένον πρόσωπον, ὅμως καὶ πάλιν ἠγοράσθη (1795) ἐπὶ Δέρκων Μακαρίου, ἀνακαινίσαντος αὐτό. Ὁ Δέρκων Νεόφυτος ὁ ἀπὸ Κασσανδρείας (1865) ἐπεσκεύασεν ἐπίσης τὴν ἱ. μητρόπολιν, εἰς γενικὴν δὲ κατόπιν (179) ἐπισκευὴν καὶ διακόσμησιν αὐτῆς προέβη καὶ ὁ Δέρκων Ἰωακεὶμ ὁ Κοκκώδης

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεντρῴας Εὐρώπης. — Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἀμασείας καὶ Ἔξαρχος Κεντρῴας Εὐρώπης κ. Γερμανός, περιοδεύσας κατὰ Ὀκτώβριον π. ἔ. τὰς ἐν Ἰταλίᾳ Ὀρθοδόξους Κοινότητας, διεβίβασε τῇ Ἐκκλησίᾳ σχετικὴν ἔκθεσιν παρασχὼν πολλὰς καὶ ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ κοινοτικῆς αὐτῶν ἐξελίξεως.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρῶν. — Δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ ἀπὸ 17 Ἀπριλίου ἐ. ἔ., ὁ σεβ. μητροπολίτης Σερρῶν κ. Κωνσταντῖνος πληροφορεῖ τὴν Ἐκκλησίαν περὶ τῆς

θρησκευτικῆς, ἠθικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Τὸ θεῖον κήρυγμα γίνεται τακτικῶς καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἱερ. σχολῆς κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου, ἐλπίζεται δὲ ἀργότερον ἡ πρόσληψις τακτικοῦ ἱεροκήρυκος. Ὠκοδομήθησαν ἐν τῷ μεταξὺ τρεῖς μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ (ἐν Πρόσνικ, Μελιγωτσίῳ καὶ Ἐρνίκιοϊ), δεκατέσσαρες μικρότεροι εἰς διάφορα χωρία, ἐπεσκευάσθησαν δύο, ἕτεροι δὲ ἑτοιμάζονται πρὸς οἰκοδομήν. Ἡ λειτουργία τῆς Ἱερατικῆς σχολῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου ἐξησφαλίσθη ἐκ συνδρομῶν τῆς ἐπαρχίας καὶ ἄλλοθεν. Οἱ μαθηταὶ αὐτῆς, ὁρμώμενοι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Σερρῶν, Δράμας, Σιδηροκάστρου, Ζιχνῶν, Νιγρίτης καὶ Σουφλίου, ἀνέρχονται εἰς 27. Προνοίᾳ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως ἱδρύθησαν τρεῖς διτάξιοι νυκτεριναὶ σχολαί. Καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δὲ προσφυγικῆς γίνεται τὸ προσῆκον ἀπὸ μέρους τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἱερὰ Μητρόπολις Παραμυθίας καὶ Πάργας.— Δύο μακραὶ ἐκθέσεις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Παραμυθίας καὶ Πάργας κ. Ἀθηναγόρου ἀπὸ 20 Δεκεμβρ. π. ἔ. καὶ 21 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ., περιγράφουσι τὴν κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἰδίως ἀπὸ ἠθικῆς καὶ οἰκογενειακῆς ἀπόψεως. Οἱ ἱερεῖς ἀνέρχονται εἰς ὑπερεκατόν, τὸ θεῖον κήρυγμα καὶ λιπαρὸν καὶ τακτικὸν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Σεβασμιότητος ἀποβαίνει ὁσημέραι καρποφόρον.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἰκαρίας. — Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἰκαρίας κ. Ἰωακεὶμ δι' ἐκθέσεως του ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ., ὑποβάλλει πληροφορίας περὶ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Ἡ νῆσος Ἰκαρία μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν νησίδων Κορσεῶν (Φούρνων) ἀποσπασθεῖσα διὰ πράξεως Ἐκκλησιαστικῆς ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σάμου κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1924 καὶ ἔκτοτε ἀποτελοῦσα ἰδίαν ἐπισκοπικὴν περιφέρειαν περιλαμβάνει ἐν ὅλῳ δεκατρεῖς χιλιάδας κατοίκων. συνιστώντων τρεῖς κοινότητας αὐτοτελεῖς καὶ 57 συνοικισμοὺς ἀποτελοῦντας 10 κοινότητας, 47 ἐνοριακοὺς ναοὺς μετὰ 52 ἱερέων; 80 παρεκκλήσια καὶ ἐξωκκλήσια, τρεῖς ἐνοριακὰς ἱ. μονάς, ὧν αἱ δύο ὑπήχθησαν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Γεν. Ἐκκλησ. Ταμεῖον. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἐμερίμνησεν ὅλως ἰδιαιτέρως περὶ τῆς διοργανώσεως καὶ ρυθμίσεως τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Τὸ θεῖον κήρυγμα ἀκούεται τακτικῶς.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαγκαδᾶ. Δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ ἀπὸ 23 Μαΐου ἐ. ἔ., ὁ σεβ. Μητροπ. Λαγκαδᾶ κ. Γερμανὸς παρέχει σὺν ἄλλοις ἱκανὰς πληροφορίας περὶ τῆς θρησκευτικῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἰδιαιτέρως δὲ περὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου. σημειῶν ἅμα ὅτι τῇ ἐνεργείᾳ αὐτοῦ ἀπεφασίσθη ἡ ἀνέγερσις καταλλήλου μητροπολιτικοῦ οἰκήματος ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῦ οἰκοπέδου διὰ δαπάνης μέχρις 150 χιλιάδων δραχμ., πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ὁποίων διενεργεῖται ἔρανος ἐκ Λαγκαδᾶ καὶ ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν δι' ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς, διατελούσης ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Σεβασμιότητος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Κανονικαὶ ἄδειαι. Ἐπετράπη τῷ σεβ. Μητροπολίτῃ Μιτυλήνης κ. Ἰακώβῳ, ὅπως δι' ὀλίγας ἡμέρας μεταβῇ εἰς Ἀθήνας, τῷ σεβ. Μητροπ. Θυατείρων κ. Γερμανῷ, ὅπως κατέλθῃ εἰς Ἑλλάδα δι' ἐπαρχιακὰς ὑποθέσεις. τῷ σεβ. Μητροπ. Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτῳ, ὅπως κατὰ Ἰούλιον μεταβῇ εἰς Αἴδηψον χάριν λουτροθεραπείας, τῷ σεβ. Μητροπ. Καστορίας κ. Ἰωακείμ, ὅπως μεταβῇ εἰς Ἀθήνας καὶ εἶτα εἰς Εὐρώπην χάριν τῆς ὑγείας αὐτοῦ, τῷ σεβασμ. Μητροπ. Σερρῶν κ. Κωνσταντίνῳ,

ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ τῷ σεβ. Μητροπ. Δρυϊνουπόλεως κ. Βασιλείῳ, ὅπως μεταβῇ εἰς Λουτράκιον χάριν λουτροθεραπείας.

— Ὁ σεβ. Μητροπ. Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος ἀνήγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἐξ Ἀμερικῆς, ἔνθα μετέβη, εἰς Θεσσαλονίκην ἐπάνοδον αὐτοῦ (10 Ἰουνίου ἐ. ἔ.).

— Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Σάμου κ. Εἰρηναῖος ἀνήγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἄφιξιν αὐτοῦ καὶ τὴν γενομένην αὐτῷ ἐνθουσιώδη ὑποδοχήν.

Ἐξαρχικαὶ ἀποστολαί. Κατὰ ληφθείσας πληροφορίας ὁ σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρύσανθος, περατώσας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐκκλησιαστικὴν ἐν Ἀλβανίᾳ ἐντολήν, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν δι' Ἀθήνας ἀποστείλας ἅμα σχετικὴν ἔκθεσιν.

— Πρὸς διευθέτησιν διαφορᾶς ἐν τῇ ἱ. Σταυροπηγιακῇ Μονῇ Πάτμου ἀνετέθη τῷ πανιερ. Μητροπ. Λέρου κ. Ἀποστόλῳ ἐντολὴ μεταβάσεως ἐκεῖσε.

Κανονικαὶ ψῆφοι. Κατὰ τὴν ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ ἱ. Θεολ. Σχολῇ γενομένην συνεδρίαν αὐτῆς (24 λήγοντος) ἡ Ἱ. Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψει σχετικὴν αἴτησιν τῆς Ἐφορείας, ἐξελέξατο διὰ ψήφων κανονικῶν Μητροπολίτην τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Μητροπόλεως Σταυρουπόλεως τὸν διευθυντὴν τῆς ἱ. Θεολ. Σχολῆς πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Ἰωακεὶμ Πελεκᾶνον, συνυποψηφίων τεθέντων τῶν πανοσιολ. ἀρχιμ. Εὐσταθίου Ποπέσκου καὶ Κωνσταντίνου Κων νίδου.

— Ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Σταυρουπόλεως ἐγένετο προχθὲς Κυριακὴν (27 λήγοντος) ἐν τῷ ἱ. ναῷ τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς ὑπὸ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Προύσης, Νεοκαισαρείας, Ροδουπόλεως καὶ Ἀνέων.

— Κατὰ τὴν αὐτὴν συνοδικὴν συνεδρίαν ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν ἐκτιμήσει τῶν περιελθόντων εἰς αὐτὴν νεωτέρων στοιχείων προβᾶσα εἰς ἀναθεώρησιν προγενεστέρας αὐτῆς ἀποφάσεως, ἀποκατέστησεν εἰς τὴν ἱ. Μητρόπολιν Αὐστραλίας τὸν σεβ. πρώην Αὐστραλίας κ. Χριστοφόρον, θεῖσα εἰς προσωρινὴν διαθεσιμότητα τὸν σεβ. Μητροπολίτην Αὐστραλίας κ. Ἰωακείμ.

Διορισμοί. Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ὁσιολ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Φιλήμονος, ὑποδείξει τῆς κοινοτικῆς Ἀντιπροσωπείας Κῴου, Γενικὸς ἐπίτροπος τῆς ἐπαρχίας ταύτης διωρίσθη ὁ αἰδεσ. ἱερεὺς κ. Ἰωακεὶμ Παπαγγελῆ.

— Πρόεδρος τῆς ἐπὶ τοῦ ἱ. ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν Ἐπιτροπῆς διωρίσθη ὁ σεβ. Μητροπ. Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβρόσιος.

— Ἀρχειοφύλαξ καὶ Βιβλιοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων διωρίσθη ὁ ὁσιολ. Μ. Κατήχητης κ. Ἀλ. Ζῶτος, τέως Σχολάρχης τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

Καθορισμὸς θέσεως. Πρὸς ἄρσιν πάσης πρὸς κανονικὰ ἄτοπα ἀφορμῆς καταργηθείσης τῆς θέσεως τοποτηρητείας τῆς ἱ. μητροπόλεως Σμύρνης, ὡρίσθη ὅπως ὁ ἐν Ἀθήναις διαμένων τιτουλάριος Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Βασίλειος, συμμορφούμενος τῇ κατὰ Ἰανουάριον 1923 καὶ ὑπ' ἀριθμ. 378 ἀπολυθείσῃ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ ἐγκυκλίῳ, τῇ καθοριζούσῃ τὴν θέσιν τοῦ πρόσφυγος Ἀρχιερέως, ἐξακολουθήσῃ νὰ προεδρεύῃ ὧν καὶ τέως προΐστατο προσφυγικῶν Συμβουλίων πρὸς διευθέτησιν ὑλικῶν ἀναγκῶν τῶν προσφύγων, ἄνευ ὅμως χρήσεως τοῦ τίτλου «τοποτηρητοῦ» καὶ ἄνευ κανονικῆς τινὸς δικαιοδοσίας ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σμύρνης ὀρθοδ. Χριστιανῶν, ἅτε ὑπαγομένων ἐκκλησιαστικῶς τῇ Ἐπισκοπῇ, εἰς ἣν τὴν περιφέρειαν ἔχουσιν ἤδη ἐγκατασταθῇ.

Ἐκκλησία Δωδεκανήσων. Ὡρίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν σεβ. Συνοδικῶν Χαλκηδόνος, Σάρδεων καὶ Ἡλιουπόλεως ἐντολὴν ἔχουσα τὴν μελέτην τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ

ζητήματος Δωδεκαννήσων. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπισκεφθεῖσα τὸν ἐνταῦθα ἐξοχ. πρεσβευτὴν τῆς Ἰταλίας ἀντήλλαξε σχετικὰς σκέψεις.

Ἱερατικαὶ Σχολαί. Ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ ἐνεστῶτος σχολικοῦ ἔτους, ἐνεκρίθη, ὅπως ζητηθῶσι παρὰ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν τοῦ κλίματος, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῶν ὁποίων ὑφίστανται ἱερατικαὶ σχολαί, λεπτομερεῖς ἐκθέσεις οὐ μόνον περὶ τῆς συγχρόνου ἐργασίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς καθόλου ἀπ' ἀρχῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι προβλεπομένης κατευθύνσεως αὐτῶν.

Καρπαθορρῶσσοι Ἀμερικῆς. Προερχόμενος ἐκ Λεμβέργης ἀφίκετο ἐνταῦθα ἀρχὰς λήγοντος μηνὸς ὁ ἐξ Ἀμερικῆς Καρπαθορρῶσσος ἐπίσκοπος σεβ. Ἀδὰμ Φιλιππόβσκι. Ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τῆς Α. Θ.Π. ὑπέβαλεν αἴτησιν περὶ χορηγίας ἐκκλησιαστικῆς αὐτονομίας τοῖς ἐν Ἀμερικῇ οἰκοῦσι καὶ ἐκ Γαλικίας, Βουκοβίνης καὶ Καρπαθορρωσσίας καταγομένοις ὀρθοδ. Χριστιανοῖς, ἐφ' ὧν διεξεδίκησε τὸν τίτλον καὶ τὴν θέσιν κανονικοῦ ἐπισκόπου. Ἐζητήθησαν συνοδικῶς παρὰ τῶν ἐν Πράγᾳ καὶ Ἀμερικῇ Ἀρχιεπισκόπων σαφεῖς πληροφορίαι περὶ τῶν κατ' αὐτὸν καὶ τὸ διαφιλονεικούμενον ὑπ' αὐτοῦ ποίμνιον.

Ἐπάνοδος εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ἐν συντριβῇ καρδίας καὶ μετανοίᾳ προσελθὼν καὶ τὸν νενομισμένον λίβελλον ὁμολογίας ἐπιδοὺς ὁ εἰς τὴν Οὐνίαν μεταστὰς προ ἐτῶν διάκονος Φώτιος Θεοδοσάκης ἐγένετο δεκτὸς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Πολλὰ καὶ διάφορα ἐγράφησαν μέχρι τοῦδε περὶ τῆς ἐν Ρωσσίᾳ χαώδους ἐκκλησ. καταστάσεως, διάφορον ἑκάστοτε δίδοντα τὸν προσανατολισμὸν τοῦ ἀναγνώστου ἀναλόγως καὶ τῶν ἀφ' ὧν προέρχονται ταῦτα πηγῶν. Ἡ «Ὀρθοδοξία», ἐπιθυμοῦσα ὅπως διαζωγραφίσῃ ἐπακριβῶς τὴν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἰδίως τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Μόσχας Τύχωνος ἐξελισσομένην κατὰ μερίδας καὶ ὁμάδας ὡς ἄνω κατάστασιν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς Τυχωνικῆς μερίδος :

1) ***Τυχωνικὴ μερίς.*** — Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος (7 Ἀπρ. 1925), κηδευθέντος καὶ ταφέντος ἐν τῇ μονῇ Δόνσκι, τοποτηρητὴς τοῦ θρόνου, κατὰ ῥητὸν ὁρισμὸν ἐν τῇ διαθήκῃ ἐκείνου, ἐκλήθη ὁ Μητροπολ. Κρουτίσκι Πέτρος. Χαρακτὴρ ἀδιάλλακτος, δὲν ἠθέλησε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἠπιωτέρας σκέψεις τῶν συναδέλφων αὐτοῦ κηρυχθεὶς ἐναντίον πάσης συμφιλιώσεως πρὸς τοὺς ἐναντίους. Περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρ. 1925 φυλακισθεὶς ὠνόμασεν ἀντικαταστάτην αὐτοῦ τὸν τέως Ἀρχιεπίσκοπον Φιλλανδίας καὶ νῦν Μητροπολίτην Νίζνι Νοβογορὸδ Σέργιον, ἐξαναγκασθέντα ἀργότερον, διὰ τὸ ἐπίσης ἀδιάλλακτον, νὰ καταθέσῃ τὴν ἐντολὴν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας του. Κατόπιν τούτου ἡ διεύθυνσις τῆς ἀδιαλλάκτου Τυχωνικῆς μερίδος ἀνετέθη τῷ ἐπισκόπῳ Σεποχόβσκι Ἀλεξίῳ ἐργαζομένῳ κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ τοποτηρητοῦ.

Ἀντιμέτωπος τῆς μερίδος ταύτης ὑπάρχει ἄλλη μερὶς Τυχωνική, ἧττον ἀδιάλλακτος, ἡ γνωστὴ σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Προσωρινὸν Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστ. Συμβούλιον», ἔχουσα πρόεδρον τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Αἰκατερινομπούργ Γρηγόριον. Τὰ κατ' αὐτὴν διαφωτίζει συνέντευξις αὐτοῦ καταχωρηθεῖσα ἐν τῇ «Ἰζβιέστιγια» τῆς 7 Ἰανουαρ. 1926 καὶ ἔχουσα ἐν μεταφράσει οὕτω :

«Τῇ 15 Νοεμβρίου 1925 ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἰζβέστιγια» ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Τελιακόφσκη ἐνυπόγραφον ἄρθρον, δι' οὗ ὁ Μητροπολίτης Πέτρος καὶ οἱ ὁμόφρονες αὐτῷ κατηγοροῦντο δι' ἀντιεπαναστατικὰς πράξεις. Τὸ ἄρθρον κατέληγεν ὡς ἑξῆς: «Κυρίως παρ' αὐτοῦ τοῦ Πέτρου Κρουτίσκη ἐξαρτᾶται ἡ ἄρσις τῶν ἄνωθι ὑπονοιῶν. Ὡσαύτως δὲ παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναμένομεν, ὅπως ἅπαξ διὰ παντὸς θέσουν τέρμα εἰς τὰς ἀντιεπαναστατικὰς μηχανορραφίας τῶν προσώπων ἐκείνων, ἅτινα κατευθύνουν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωήν». Ἐκτιμήσας δεόντως τὸ περιεχόμενον τοῦ ἄρθρου τούτου, ἐγὼ μετὰ τῶν ἐπισκόπων Βορὶς Μωζαΐσκη καὶ τοῦ Ἰννοκεντίου Κάμενσκη, ἐπεσκέφθην τὸν Μητροπολίτην Πέτρον καὶ παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ ἀποκαταστήσῃ ἑαυτόν, νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἄνωθι κατηγορίας, νὰ συγκαλέσῃ τοὺς ἐν Μόσχᾳ Ἀρχιερεῖς καὶ νὰ συζητήσῃ κοινῇ μετ' αὐτῶν τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν. Ὁ Μητροπολίτης Πέτρος ἠρνήθη, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς εὐθύνεται διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν, καὶ ὅτι ἡ σύνοδος τῶν Ἀρχιερέων, οὐ μόνον δὲν θὰ ὠφελήσῃ ποσῶς τὸ ζήτημα, ἀλλὰ τοὐναντίον θὰ παραβλάψῃ αὐτό. «Οὐχ ἧττον ὅμως ἡ εὐθύνη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ βαρύνει ὅλους τοὺς ἐπισκόπους, ἡ δὲ γνώμη αὐτῶν ἔχει, βεβαίως, μείζονα πειθὼ καὶ κῦρος, ἢ ἡ γνώμη ἑνὸς ἐπισκόπου», ἐδήλωσα εἰς τὸν Μητροπολίτην Πέτρον. Ἐν συμπεράσματι μοὶ εἶπεν, ὅτι θὰ συντάξῃ προκήρυξιν καὶ θὰ κοινοποιήσῃ αὐτὴν εἰς ὅλους τοὺς ἐπισκόπους, ἀλλ' εἰς μάτην τοιαύτην ἀνεμένομεν προκήρυξιν. Μετ' ὀλίγον ἐκλήθη νὰ ἀπολογηθῇ. Ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα, πρωτοβουλίᾳ τῆς ἐπισκοπικῆς ὁμάδος, τῇ 22 Δεκεμβρίου, συνῆλθεν ἐν τῇ Μονῇ Δόνσκη ἐπισκοπικὸν συνέδριον, ὅπερ ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς ὅλους τοὺς πιστοὺς καὶ ἐξέλεξε τὸ Π. Α. Ε. Σ., ἀποτελούμενον ἀπὸ 6 Ἀρχιερεῖς: Μογίλεφσκη Κωνσταντῖνον, Μωζαΐσκη Βορίς, Σιμπίρσκη Βησσαρίωνα, Πρεγιασλάβσκη Δαμιανόν, Κάμενσκι Ἰννοκέντιον καὶ Οὔστ-Μεδβιεδίτσκη Τύχωνα, ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἐμοῦ. Λίαν δὲ προσεχῶς τὸ ἡμέτερον Π. Α. Ε. Σ. θὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ ἐν τῇ Μονῇ Δόνσκη εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ τέως Πατριάρχου Τύχωνος. Τὸ συμβούλιον εἶναι προσωρινὸν ὄργανον διοικήσεως τῆς Ρωσσικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, διεξάγει δὲ ὅλας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σόβιετ. Ὡς προσεχῆ σκοπὸν αὐτοῦ τὸ ἡμέτερον Συμβούλιον θεωρεῖ τὴν προετοιμασίαν κανονικῆς Τοπικῆς Συνόδου, οὐχὶ βραδύτερον τοῦ θέρους τοῦ 1926, ἐξ ἐπισκόπων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Τὸ Συμβούλιον φροντίζει καὶ περὶ τῆς συνάψεως σχέσεων μετὰ τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς. Διὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ τὸ Συμβούλιον θὰ λογοδοτήσῃ πρὸ τῆς μελλούσης προσεχοῦς Τοπικῆς Συνόδου, ἥτις θὰ προβῇ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ. Ἐν ἀνάγκῃ τὸ Συμβούλιον ἡμῶν δικαιοῦται νὰ προσλάβῃ ὡς μέλη αὐτοῦ καὶ ἀντιπροσώπους τοῦ κλήρου (κατωτέρου) καὶ τοῦ λαοῦ. Ἡμεῖς οὐδεμίαν ἔχομεν σχέσιν πρὸς τὴν οὕτωσὶ καλουμένην «Ἱερὰν Σύνοδον» τῶν ἀνακαινιστῶν ἢ πρὸς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ἀντωνίνου ἢ τοὺς αὐτοχειροτονήτους ἢ ἄλλους ἀποστάτας, παραμένομεν δὲ αὐστηρῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς παραδόσεως».

Τὴν ὡς ἄνω ἐνέργειαν τῶν περὶ τὸν Ἀρχ/πον Γρηγόριον ἀπεδοκίμασεν ἡ περὶ τὸν τοποτηρητὴν μερίς, ἥτις καὶ προέβη εἰς τὴν ἀποκήρυξιν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ὑποβολὴν εἰς ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας. Καὶ οὕτως ἡ Τυχωνικὴ μερὶς παρουσιάζεται σήμερον διεσπασμένη, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς ἀποτελοῦσι τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ὀρθοδ. ρωσσικοῦ λαοῦ, ἐκδηλοῦν τὴν εὐλάβειαν αὐτοῦ πρὸ παντὸς διὰ τῆς εἰς τοὺς ἱ. ναοὺς τῆς μερίδος ταύτης ἀθρόας προσελεύσεως αὐτοῦ.

Σημ. — Ἡ ἐν Καρλοβιτσίῳ καὶ καθόλου ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὁμὰς τῶν Τυχωνικῶν ρώσσων ἀρχιερέων φαίνεται ἀκολουθοῦσα τὴν μερίδα τοῦ Τοποτηρητοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἡ τελετὴ τῆς προβλήσεως. Κατόπιν ἁρμοδίως γενομένης ἐπισήμου προσκλήσεως, κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν σεβ. Μητροπ. Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, Δέρκων κ. Φωτίου καὶ Σάρδεων κ. Γερμανοῦ, ἵνα ἐκπροσωπήσῃ τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον κατὰ τὰς διὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου π. ἔ. ὁρισθείσας ἑορτὰς τῆς προβλήσεως τῆς Α. Μ. τοῦ πρώτου Πατριάρχου τῆς Ρουμ. Ἐκκλησίας κ. Μύρωνος Κρέστια.

Τὴν Ἐπιτροπήν, ἀναχωρήσασαν τῇ 28 Ὀκτωβρίου, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Τριτεύοντος (νῦν Δευτερεύοντος) κ. Γερμανοῦ καὶ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων κ. Σ. Κωνσταντινίδου, συνώδευσεν ἐντεῦθεν τιμητικῶς ὁ ἐπὶ τούτῳ ἐλθὼν ἀείμνηστος Ἄρχων Μ. Νομοφύλαξ κ. Δ. Δημητρέσκου. Ἀφιχθεῖσαν δὲ εἰς Κωνστάντζαν καὶ εἶτα εἰς Βουκουρέστιον τὴν ἐπιοῦσαν, ὑπεδέχθησαν μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς καὶ σεβασμοῦ ἐπίσημοι Ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας καὶ ὡδήγησαν αὐτὴν εἰς τοὺς πρὸς φιλοξενίαν ὁρισθέντας οἴκους ἐγκρίτων ὁμογενῶν.

Αὐθημερὸν ἐπεσκέφθη ἡ Πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπεία τὴν Α. Μακαριότητα, πρὸς ἣν καὶ ἐπέδωκε τὰ συγχαρητήρια πατριαρχικὰ γράμματα, τὴν δ' ἐπιοῦσαν (30 Ὀκτωβρ.), τὸν ἐξοχ. Χουσεῒν Ραγὴπ βέην, πρεσβευτὴν τῆς Τουρκ. Δημοκρατίας ἐν Βουκουρεστίῳ, ὃν καὶ συνεχάρη ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Τουρκ. Δημοκρατίας.

Τὴν 31ην Ὀκτωβρίου παρεκάθησεν εἰς τὸ πρὸς τιμὴν καὶ ἀλληλογνωριμίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἀντιπροσωπειῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παρατεθὲν γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησεν καὶ ἡ Α. Μακαριότης μετὰ τριῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ρουμαν. Ἐκκλησίας, τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου καί τινων βαθμούχων κληρικῶν, ὡς καὶ οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος, Σερβίας, Πολωνίας καὶ Βουλγαρίας.

Κατὰ τὸν τελεσθέντα αὐθημερὸν ὄρθρον, ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Μακαρ., παρέστησαν οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν Ὀρθοδ. Ἐκκλησιῶν, πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἐπίσημοι καὶ πλῆθος πολύ, τὴν δὲ ἐπιοῦσαν (1 Νοεμβρ.) ἐτελέσθη ἡ ἱ. λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ ὑπὸ τριῶν Ρουμάνων Ἀρχιερέων καὶ ἅπαντος τοῦ κλήρου τοῦ Πατριαρχείου, καθ' ἣν πρὸς τοῖς ἀνωτέρω παρέστησαν ἅπαντες οἱ Μητροπολῖται καὶ ἐπίσκοποι τῆς Ρουμ. Ἐκκλησίας, τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ οἱ ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ κράτους.

Μετὰ ταύτην ἅπαντες κατηυθύνθησαν ἐν μεγάλῃ πομπῇ εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ἔνθα καὶ διεξήχθη ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ ἐπισημότητι ἡ τελετὴ τῆς προβλήσεως τῆς Α' Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Μύρωνος, παρισταμένων τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῶν βασιλέων τῆς Ρουμανίας Φερδινάνδου καὶ Μαρίας, τῶν Α.Α. Υ.Υ. τοῦ διαδόχου Καρόλου καὶ τῆς πριγκηπίσσης Ἑλένης, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀντιπροσωπειῶν, τῶν ρουμάνων ἱεραρχῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων κληρικῶν, βουλευτῶν, γερουσιαστῶν καὶ ἀνωτέρων στρατιωτικῶν.

Λήξάσης τῆς τελετῆς ἡ πομπὴ ἀνασχηματισθεῖσα καὶ πάλιν διηυθύνθη πρὸς ὸν Πατριαρχικὸν Ναόν, ἔνθα, γενομένης ἱεροτελεστίας, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλη-

σιαστικῶν ἀνέγνω τὸ βασιλικὸν διάταγμα τῆς προβλήσεως. μεθ᾽ ὃ ὑπέβαλον συγχαρητήρια μετὰ καταλλήλων προσφωνήσεων πρῶτος μὲν ὁ Μητροπολίτης Μολδαυΐας ἐκ μέρους τῆς Ρουμαν. ἱεραρχίας. δεύτερος δὲ ὁ Μητροπ. Χαλκηδόνος ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καὶ εἶτα αἱ λοιπαὶ Ἐκκλησιαστικαὶ Ἀντιπροσωπεῖαι, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ οἱ βαθμοῦχοι.

Εἰς τὸ παρατεθὲν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ γεῦμα. ἤγειραν πρόποσιν ἡ Α. Μακαριότης, ὁ σεβ. Μητροπ. Τρανσυλβανίας κ. Νικόλαος. ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὁ σεβ. Μητροπ. Χαλκηδόνος κ. Ἰωακεὶμ ἐκ μέρους πασῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀντιπροσωπειῶν, ὁ Πρωθυπουργός. ἐν τέλει δὲ ἡ Α. Μ. ηὐχαρίστησε πάντας τοὺς παρευρεθέντας. Εἰς τὸ παρατεθὲν δὲ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ὑπὸ τῶν βασιλέων δεῖπνον. παρεκάθησε καὶ ἡ Ἀντιπροσωπεία τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου. ἥτις προσεκλήθη καὶ εἰς τὸ τὴν ἐπιοῦσαν ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος πρὸς τιμὴν τῶν Ἀντιπροσωπειῶν παρατεθὲν γεῦμα.

Τὴν 8ην Νοεμβρίου ἐτελέσθη ὑπὸ τῆς Πατριαρχ. Ἀντιπροσωπείας ἡ θ. λειτουργία ἐν τῷ ναῷ τῆς ἑλληνικῆς παροικίας, παρισταμένων τῆς Α. Μακαριότητος, τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν Ἱεροσολύμων καὶ Ἑλλάδος καὶ πλῆθος ὁμογενῶν, μεθ᾽ ὃ ἡ Α. Μαχ., ἐν συνοδείᾳ τῶν ἐκκλησ. Ἀντιπροσωπειῶν, ἐπεσκέψατο τοὺς οἴκους τῶν ἐγκρίτων ἐν Βουκουρεστίῳ ὁμογενῶν, παρ᾽ οἷς ἐφιλοξενήθησαν οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν Κων/πόλεως, Ἱεροσολύμων καὶ Ἑλλάδος.

Τὴν ἐπαύριον παρετέθη τιμητικὸν διὰ τὰς Ἀντιπροσωπείας γεῦμα. ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μ. Νομοφύλακος Δ. Δημητρέσκου, ὅστις καὶ προέπεμψε μέχρις ἐνταῦθα ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας τὴν Ἀντιπροσωπείαν τοῦ Οἰκουμεν. Πατριαρχείου. ἀναχωρήσασαν ἐκ Βουκουρεστίου τῇ 10ῃ Νοεμβρίου π. ἔτους.

Χάριν τῆς ἱστορίας σημειοῦμεν ὅτι κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἐνθρόνισιν τοῦ Πατριάρχου τῆς Ρουμανίας, πλὴν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἀντεπροσωπεύθησαν καὶ αἱ Ἐκκλησίαι ***Ἱεροσολύμων*** διὰ τοῦ σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου ***Σεβαστείας*** κ. Δοσιθέου, ***Σερβίας*** διὰ τοῦ σεβασμ. ἐπισκόπου Τιμὸκ κ. Αἰμιλιανοῦ, ***Ἑλλάδος*** διὰ τοῦ σεβασμ. Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Πολυκάρπου καὶ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κ. Μιχαήλ, καὶ ***Πολωνίας*** διὰ τοῦ σεβασμ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας κ. Διονυσίου. Ἡ Ἐκκλησία ***Ἀλεξανδρείας*** λόγῳ πένθους δὲν ἀντεπροσωπεύθη, ἡ δὲ τῆς ***Ἀντιοχείας*** συνεχάρη διὰ γράμματος. Παρέστησαν δ᾽ ἅμα προσκληθέντες ἐκ μέρους μὲν τῶν ἐν Καρλοβιτσίῳ Ρώσσων Ἀρχιερέων ὁ σεβ. Μητροπ. Κιέβου κ. Ἀντώνιος, ἐκ μέρους δὲ τῆς Βουλγ. Ἐκκλησίας ὁ σεβ. Μητροπ. Βιδύνης κ. Νεόφυτος.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πλήρης ἡμερῶν ἐτελεύτησε τῇ 2 λήξαντος μηνὸς ἐν Φαναρίῳ ὁ ***μητροπολίτης πρῴην Ροδοπόλεως Λεόντιος*** (Χουτουριώτης). Γεννηθεὶς ἐν Κρώμῃ τῆς Ἐπαρχίας Χαλδίας τῷ 1844, ἐξεπαιδεύθη κατ᾽ ἀρχὰς ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ Τραπεζοῦντος καὶ εἶτα ἐν τῇ κατὰ Χάλκην ἱ. Θεολ. Σχολῇ, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῷ 1878. Τὸ αὐτὸ ἔτος διωρίσθη ἱερατικ. προϊστάμενος τῆς ἐν Χάλκῃ Ὀρθοδόξου Κοινότητος, τὸ δ᾽ ἐπιὸν ἔτος, πρωτοσύγκελλος καὶ ἱεροκῆρυξ τῆς ἐπαρχίας Δρυϊνουπόλεως. Ὑπηρε-

τήσας εἶτα ὡς Μ. Σύγκελλος ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῷ 1886 προήχθη εἰς βοηθὸν ἐπίσκοπον τοῦ μητροπ. Νικαίας Σωφρονίου, ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον Λεύκης, τῷ δὲ 1891 διωρίσθη ἀρχιερ. προϊστάμενος Βλάγκας. Τῷ 1894 προαχθεὶς εἰς μητροπ. Κολωνίας, τῷ 1899 μετετέθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φιλαδελφείας, ἐξ ἧς τῷ 1906 μετετέθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ροδοπόλεως. Τῷ 1909 τεθεὶς εἰς διαθεσιμότητα, ἀπῆλθεν εἰς Τραπεζοῦντα, ἔνθα παρέμεινεν ἰδιωτεύων μέχρι τοῦ 1922, ὅτε ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα. Ἐκηδεύθη ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῷ τῇ 3 λήξαντος μηνὸς προεξάρχοντος τοῦ σεβ. μητροπ. Ροδοπόλεως, συμπαραστατουμένου ὑπὸ τῶν θεοφ. ἐπισκόπων Χαριουπόλεως κ. Γενναδίου καὶ Χριστουπόλεως κ. Μελετίου, αὐθημερὸν δὲ ἐτάφη ἐν τῷ νεκροταφείῳ Ἐγρῆ-καποῦ. Κατὰ τὴν κηδείαν, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Π. παρέστη ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Αἰμιλιανός.

— Ἐν ἡλικίᾳ ἑξήκοντα ἐτῶν ἀπεβίωσε κατὰ Δεκέμβριον π. ἔ. ἐν Χίῳ, ἔνθα εἶχε μεταβῇ πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ ὁ ***Μέγας Ἀρχιμανδρίτης Σωφρόνιος*** (Τσολάκας). Ὑπηρετήσας ἐπὶ τριακονταετίαν ὅλην ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Αὐλῇ ὡς πατριαρχικὸς ἐφημέριος τὸ κατ' ἀρχάς, ὡς Μέγας Σύγκελλος, ἐπὶ δεκαετίαν δὲ ὡς Μ. Ἀρχιμανδρίτης, διεκρίθη ὁ ἀείμνηστος διὰ τὴν μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

† Ὁ παρὰ τῇ Ρουμαν. Ἐκκλησίᾳ Πατριαρχ. ἀντιπρόσωπος Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Εὐαγγελινίδης, τηλεγραφικῶς ἀνήγγειλε πρὸς τὴν Α. Θ. Παν. τὸν θάνατον τοῦ ***Δρ. Δραγομήρου Δημητρέσκου***, καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Βουκουρεστίου. Ὁ ἀείμνηστος, πρὸς τῇ ἀμφιλαφεῖ παιδεύσει, ἐνεφορεῖτο καὶ ἀγάπης ζωηρᾶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ ἧς μετὰ πολλοῦ ζήλου διεξήγαγε πολλὰς καὶ σοβαρὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀποστολὰς ἀπὸ μέρους τῆς Ρουμαν. Ἐκκλησίας. Κάτοχος τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὡς σπουδάσας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, ἀπετέλει ἐπὶ μακρὰ ἔτη τὸν συνεκτικὸν δεσμὸν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Κων/πόλεως καὶ Ρουμανίας κατὰ πολὺ συντελέσας εἰς τὴν στενωτέραν σύσφιγξιν τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ ἀοίδιμος Οἰκ. Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ', ἀμείβων τὰς πολλαπλᾶς πρὸς τὴν Μεγ. Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας τοῦ ἀειμνήστου, εἶχε τιμήσει αὐτὸν διὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀφφικίου τοῦ Ἄρχοντος Μεγάλου Νομοφύλακος.

Διὰ τοῦτο ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου αὐτοῦ μετ' ἰδιαιτέρας θλίψεως ἠκούσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Τὴν δὲ θλῖψιν ταύτην ἐξέφρασε διὰ καταλλήλου συλλυπητηρίου τηλεγραφήματος ἡ Α. Θ. Π. πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Βουκουρεστίου κ. Μύρωνα.

Τῆς κηδείας αὐτοῦ, γενομένης τῇ 6 λήξαντος μηνὸς ἐν μέσῳ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου, προέστη ὁ Μητροπολ. πρώην Οὐγγροβλαχίας Ἀθανάσιος, ὅστις καὶ ἐξῆρεν ἐν καταλλήλῳ ἐπικηδείῳ τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος, ὥς τε κοινωνικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ παράγοντος.

Παρέστη κατὰ ταύτην, κατ' ἐντολήν, καὶ ὁ παρὰ τῇ Ρουμαν. Ἐκκλησίᾳ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου, ὅστις καὶ διεβίβασεν ἁρμοδίως τὰ συλλυπητήρια τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Ἀξιεπαίνῳ πρωτοβουλίᾳ τῆς ἐνταῦθα ὁμογενοῦς δημοσιογραφίας καὶ τῶν ἰθυνόντων τὰ τῆς ἐνταῦθα χιακῆς παροικίας, μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς καὶ συμπα-

θείας, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ ἱ. ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον (4 Ἰουνίου) ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ εὐφήμως γνωστοῦ παρ' ἡμῖν δημοσιογράφου **Ἐμμανουὴλ Λαιλιάδου,** θανόντος ἐν Ἀθήναις. Προεξῆρχεν ὁ σεβ. μητροπολίτης Χαλκηδόνος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν σεβ. μητροπ. Ἴμβρου καὶ Ἡλιουπόλεως, ὅστις καὶ ἐξεφώνησε κατάλληλον ἐπιμνημόσυνον. Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Π. προέστη ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος, παρῆσαν δὲ οἱ σεβ. μητροπολῖται Σάρδεων καὶ Βελλᾶς, ἀντιπρόσωποι τῆς ἐνταῦθα ὁμογενοῦς δημοσιογραφίας καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, τιμῶντες τὴν μνήμην τοῦ μεταστάντος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἐξεδόθησαν :

Σχολάζοντος Μητροπολίτου Καισαρείας (νῦν Νεοκαισαρείας) ***Ἀμβροσίου :*** «Αἱ ἀρχαιόταται καὶ αἱ σύγχρονοι λειτουργίαι τῶν κυριωτέρων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν» εἰς δύο τόμους. Τούτων ὁ α' περιέχει ἐν σελίσι 338 τὰς φερομένας ἐπ' ὀνόματι τῶν 12 ἀποστόλων, τοῦ Κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου, τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου καὶ τὴν τοῦ Ἀδελφοθέου Ἰακώβου. 1921. Ὁ β' σελ. 572 περιέχει τὰς τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀρμενικῆς, Παπικῆς, Ἀγγλικανικῆς καὶ Κοπτικῆς. 1922.

—***Τοῦ αὐτοῦ :*** «Ἡ Ἱερολογία τοῦ γάμου ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 9ου μέχρι τέλους τοῦ 16ου αἰῶνος. Ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 165. 1923.

—***Τοῦ αὐτοῦ :*** «Μελέτη ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Λυχνικοῦ καὶ τοῦ Ὄρθρου». Ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 161. 1924.

Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν). «Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», Τόμος Α'. «Ἵδρυσις τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἀθῆναι, 1920.

Τοῦ αὐτοῦ.—«Αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι Σερβίας καὶ Ρουμανίας κατὰ τὸ ἱστορικὸν αὐτῶν παρελθὸν καὶ τὴν νέαν συγκρότησιν». Ἱερουσαλήμ, 1923.

Τοῦ αὐτοῦ. — «Τὸ ζήτημα περὶ τοῦ κύρους τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν». Ἱερουσαλήμ, 1925.

Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, καθηγητοῦ.—«Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς ἱστορικὸν πρόσωπον». Μελέτη ἀπολογητική. Τρίτη χιλιάς. Ἀθῆναι, 1923.

Τοῦ αὐτοῦ. —«Ὁ Πασκὰλ ὡς ἀπολογητής. Ἀθῆναι, 1925.

Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, Πρωτοπρεσβυτέρου.— «Ὁ Χριστιανικὸς ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ». Μετ' εἰκόνων. Ἀλεξάνδρεια, 1922.

Τοῦ αὐτοῦ. — «Ὁ ἱερὸς ψαλτήρ». Πεντηκοντὰς α' καὶ β'. Ἀθῆναι, 1925.

Τοῦ αὐτοῦ. — «Τὰ θεμέλια τῆς πίστεως». Κατηχητικὰ μαθήματα. Ἀλεξάνδρεια, 1924.

Ἀμίλκα Σ. Ἀλιβιζάτου, καθηγητοῦ.— «Οἱ ἱεροὶ κανόνες». Ἀθῆναι, 1924.

مدیر مسؤل : ملاتیوس لوقاکیس